

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 20(738) KAINA 20 ct.

MONTREAL, 1961 m.

GEGUŽĖS-MAY 17 d.

PRICE 15 ct. XXI METAI

Laisvė reikia ginti visom jėgom!

JAV UŽ NATO GALYBĘ. — LAOSE TAIKOS NĖR. —
KONGE NĖRA TVARKOS. —
SAMOA SALOS BUS NEPRIKLAUSOMOS. —

Alžyras laisvas apsispręsti. — Tailande susektas samokslas. —
Kinijoje badas dėl komunizmo. — Berlynas nepajudinamas. —
JAV viceprezidentas lanko Azijos valstybes.

Kubos „socializacija“ Brazilijai — šaltas dušas. . . —
Valstybių santykiai vis labiau painingi. Kasdien atsiranda netikėtumų ir naujų sunkumų. Vis sunkiau sprendžiamos tarptautinės problemos. Nepaprastai sunku prieiti prie susitarimų. Iš viso ko susidaro išpūdis, kad

BRĖSTA NAUJI DIDELI ĮVYKIAI.
Atmosfera pritvinksta para ku, kuris kiekvienu metu gali sprogti.
NATO, — šiaurės Atlanto valstybių sąjunga — Norvegijos jostinėje, Oslo mieste, turėjo būdingą ir reikšmingą konferenciją, kurioje JAV sekr. Rusk pa reiškė, kad Amerika tvirtai laikysis susitarimų ligi karo imtinai, jeigu kitaip negalima bus išsiversti.

BERLYNO klausimu Rusk pasakė, kad iš jo Amerika nepasitrauks ligi bus kaip kitaip susitarta.

VOKIETIJOS sujungimas gali mas tiktai laisvu vokiečių pasakymu, plebiscitu. Maskvos grąšinimas, kad ji su rytine Vokietijos dalimi sudarys separatinę taiką, ir

KITI RUSIJOS GRASINI MAI JAV NUSISTATYMO NEPAKEIS.

Be to Rusk padarė ir kitų svarbių pasiūlymų.

GALYBĖ yra viso ko pagrindas. Todėl NATO turi būti tiek pajėgi, kad priešas gerai žinotų, jog kiekvienas jo bandymas užpulti, bus atremtas. Tuo tikslu JAV NATO organizacijai pasiūlė atominis povandeninius laivus, ginkluotus Poliaris raketais.

KOMUNIKATE, kuris priimamas besibaigiant Oslo pasitarimams, sakoma: NATO valstybės užpuolimo pavojus tebe gresia; priešintis reikia bendromis pastangomis; Berlyno klausimu reikia laikytis susitarimų; nusiginklavimas — pagrindinis tikslas; dėl A bombų sustabdymų priešinasi Rusija; nutarta padėti kilti neišvystytiems kraštams; veiksmus planuoti vieniems sutartinai; reikia padidinti karinę galią; reikia padėti urkijai sustiprėti.

KAI TAIP AIŠKIAI NATO PASISAKĖ,
Chruščiovas prakalbėjo apie tai

— Bet jo veidmainiškumą parodo tas faktas, kad Rusija visą laiką kursto ir palaiko karą.

LAOSE, kur komunistai veda karą, Rusija vadovauja ir Rusija tiekia ginklus. Pagal Anglijos pasiūlymą, Rusija buvo su tikslu Laose nutraukti karo veiksmus, bet nenutraukė. Geg. 15

KAS NAUJA KANADOJE

KANADA PAKEITĖ KU
BOS ATŽVILGIU SAVO
POLITIKĄ

Ryšium su sukilimu Kuboje, Kanados min. pirm. J. Diefenbaker buvo paklaustas apie tai nuomonės. Diefenbaker atsakė, kad Kuba yra tapusi komunizmo prietiliu Amerikos kontinento. Nors Kanada nedalyvauja ir neremia sukilimo, tačiau ji gerai supranta, kad tas komunistų prietilis yra laisvajam pasauliui grėsmė.

Kaip žinoma, Kanada ligšiol **IMIGRACIJA KANADON 1961 METAIS**

Pirmąjį šių metų ketvirtį Kanadon viso įvažiavo 11,839 asmenų; pernai tuo laikotarpiu įvažiavo 16,599. Šiemet lietuvių įvažiavo 7, latvių 29, estų 8; pernai tuo laikotarpiu įvažiavo lietuvių 5, latvių 12, estų 21.

VINCO KRĖVĖS VARDŲ PREMIJA
Rašytojui Vincui Ramonui

geg. 13 d. įteikta Lietuvių Akademijos Sambūrio suruoštame laureatui pagerbti literatūros — miziko koncerte — vakaro metu.

Sambūrio pirm. A. Kličiū trupu žodžiu atidarė iškilnę ir pakvietė Garbės prezidentui Laureatą rašytoją Vincą Ramoną, Jury komis. pirm. Dr. I. Gražytę, rašyt. M. Aukštaitę, Kleboną ir drauge KLB Kult. Fondo pirm. T. J. Borevičių, S. J. KLB Krašto V-bos pirm. St. Kęsgailą, K. F. Igal. I. Rimkevičienę, Kun. Dr. F. Jucevičių, L. Barauską ir J. Kardelį.

Dr. I. Gražytė perskaitė Jury komisijos aktą, meniškai išpiešė tą dail. V. Remeikos. Pakvietė turti žodį Laureatas V. Ramonas, pasisako, kad jam buvusi staigmena gauti premiją už mažą knygą (Miglotas rytas) ir pasipasakoja apie savo rašytojo darbo sąlygas, apie kūrybos priemones ir apibūdina kairiuos savo raštų aplinkybes.

Dr. H. Nagys kalbėjo apie Laureatą kaip rašytoją ir apibūdino jo kūrybą (įdomus jo pasisakymas bus įdėtas į sekantį NL nr.).

Sveikinimus pradeda raštu R-jų dr. ja ir iš Čikagos rašyt. B. Babrauskas. Stp. Kęsgaila labai gražiai ir motyvuotai kalbėjo

apie Laureatą ir lietuviškos knygos būseną išeivijoje, lygindamas tai su padėtimi Lietuvoje ir tremtyje. T. J. Borevičius pasidžiaugia, kad rašytojai išsilaiško ir nepalūžta nelengvose sąlygose, KF Ig. I. Rimkevičienė ir red. J. Kardelis sveikina laureatą ir linki jam kūrybingumo ir energijos.

Koncertinėje dalyje L. Barauskas paskaito iš Migloto ryto.

Sol. A. Paškevičienė, palydima fortep. M. Siegrist, padainuoja St. Simkaus Oi ko verki, sesele, A. Račiūno Lopšinę ir Kuprevičiaus Lakštutę. Solistė gerai skambančiu balsu, labai kultūringai ir gražia interpretacija išpildo savo programą ir suilaukia publikos gražaus įvertinimo, todėl turi būti suot. Ji turtingai apdovanojama rožėmis.

J. Akstinas meniškai paskaito švelnių humoru perptą Laureato apysaką. Pirm. A. Kličiui padėkojus visiems programos dalyviams, dailininkams (J. Akstinas papuošė sceną) ir publikai, pradėjo balį, kuris buvo gražus ir praėjo jaukioje ir nuosirdžioje atmosferoje. Laureatas sekmadienio rytą grįžo į Čikagą.

TORONTAS
AUSRA VARŽYBOSE

Aušra gimnazijų lengv. atletikos pirmenybėse aušriečiai išsikovoję: A. Klimas I v. disko metime, A. Žaliauskas II v. 200 ydų bėgime ir trišuolyje, V. Janulevičius II v. disko metime ir šokime į augštį.

Lengvosios atletikos treniruotės vyksta Swansea parke (ten pat kur ir praėjusiais metais) šia tvarka: antradieniais, 7—9 v. v., bėgimai ir šokimai; ketvirtadieniais, 7—9 v. v., rutulys, jietis, diskas. Visi lengvaatletai prašomi dalyvauti treniruotėse. Mielai laukiami ir nauji tarp 11—17 m. amž.

Norį treniruotis lauko teniso žaidime prašom registruotis pas K. Šapočkiną, D. Laurinavičių ar Tėvą Paulių, O. F. M. Treniruotėms yra gautos aikštės H. Parke antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.

MONTREALIS
IGNAS ŽALYS

Montrealio šachmatų pirmenybėse išėjo nugalėtoju ir tapo Montrealio šachmatų 1960 m. 61 metų meisteriu.

Sveikiname meiserį ir linkime jam tolimesnių laimėjimų.

KITOS ŽINIOS
— Samo salos, priklausiusios N. Zelandijai, esančios Ramiajame vandenyne, nutarė skelbti nepriklausomybę.

— Brazilija, Kubai „apsisprendus“ būti „socialistinė“, nutarė laikytis vienybės su JAV ir persvarstyti Pabaltijo valstybių klausimą. Esą būsia susitvar

kyta, kaip Anglijoje ir Vaktikane. . .

— Fordas kultūrinėms pašaloms paskyrė 6 mil. dol.

— Geg. 28 d. New York'e įvyksta žarasiečių suvažiavimas.

— Ceilono premjero Banda naraiko žudikai, 3 asmeas, nubausti mirties bausme.

— Paaikšėjo, kad JAV astronautas skridimas puse metų su vėluotas todėl, kad komunistai aeronautikos aerodrome sukėlė streiką, Maskvos agentų sukurs tyti, ir tuo būdu rusai galėjo „pralenkti“ Ameriką. . .

URANO KASYKLAMS
ATSIRANDA VILČIŲ

ISSILAIPKTI

Amerikai neatnaujinus sutarčių dėl urano rūdos tiekimo, Elliot Lake urano kasyklos Kanadoje buvo atsidūrusios sunkioje padėtyje. Vietovė trumpu laiku ištuštėjo. Kasyklos šiuo atveju turėjo būti uždarytos 1963 metais, bet darbas jau mažėjo, ir darbininkai kraustėsi iš šios vietovės.

Tačiau paskutiniu metu gauti žinių, kad firma „Eldorado“ sudarė sutartį su Anglija, kuri firmai duoda užsakymą statyti urano rūdą už 200 milijonų dol.

Palyginti tai nedidelis užsakymas, bet jis duos darbo 3 tūkstančiams darbininkų trejiems metams. Per tą laiką neabejojama, kad urano rūdos pareikla lavijmas labai pakuls ir kasyklos galės išsilaikyti.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

NL Mašinų Fonde
buvo \$4,469.00

Malonus vajuas talkininkas
J. Bersenas atsiuntė įnasus šių tautiečių:

Bersenas Elena, ✓
Mt. Brydges, Ont. 20.00

Butkus Jonas, ✓
London, Ont. 10.00

Bartkus Aleksas, ✓
London, Ont. 10.00

Ratkevičius Andrius, ✓
London, Ont. 10.00

Kalnėnas Adomas, ✓
London, Ont. 10.00

Babinskas Vincas, ✓
Longwood, Ont. 20.00

Bersenas Augėnėjus, ✓
Mt. Brydges, Ont. 20.00

Bersenas Zita, ✓
Mt. Brydges, Ont. 10.00

Stelmokas Jonas, ✓
Media, Pa, USA 2.00

Polgrimas P., ✓
St. Catharines, Ont. 2.00

NL Mašinų Fondas su šiomis įplaukomis dabar turi 4,583.00 Reikia Mašinų Fondui 15,000.00

Trūksta Maš. Fondui 10,417.00. Naujais NL Mašinų Fondo vajuas talkininkais pasižadėjo būti:

Daniliūnas Eduardas, ✓
London, Ont., 15 Elmwood Ave. E.

Eimantas Leonardas, ✓
London, Ont.,
91 King Edward Ave.

Demereckas Juozas, ✓
Winnipeg, Man.,
170 Izabel St.

Anderson T. J., ✓
Calgary, Alta,
516, 1st. Ave. S. W.

Bagdžiūnas Bronius, ✓
Lachine, P.Q., 766, 7th Ave.

Myle Augustas, 37, 5th Ave.,
Verdun, PO 7-4530.

Morkūnas Stasys, 1269 Allard Ave,
Verdun, PO 5-0890.

Juodviršis Mykolas, Montreal 20, PO 7-5956.

Krujelskis Juozas, 903 Hindland,
Jacques Cartier, RI 7-3048.

Ratavičius Ksaveras, 51, 68th Ave, LaSalle, P. Q.,
DO 6-5341.

Šeidys Jonas, 1224 Allard Ave,
Verdun, P. Q., PO 8-3692.

Šiaučiulis Juozas, 6857 Mazarin,
Ville Emard, PQ.

Gimnis Leonas, 2560 Langelier,
Apt. 3, CL 4-1438.

Sveikiname naujus talkininkus, dėkojame už malonią talką ir kviečiame dar daugiau talkininkų, nes sutartinis darbas duos geriausių vaisių.

Visiems vajuas dalyviams nuosirdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

Nuo kapitoliaus padangės

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA IR JOS NUTARIMAI

1961 m. balandžio 29—30 d., Washingtono D. C. konferencija, apsvarsčiusi visą eilę iš kelių klausimų, nutarė:

Lietuviškieji veiksniai siekia išplėsti bendradarbiavimą su kitomis Sov. S-gos pavergtomis tautomis.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos kolonijinis pavergimas turi būti keliamas Jungtinėse Tautose, reikalaujant iširti visus Sov. S-gos nusikaltimus Pabaltijo valstybėse.

Konferencija primena didžiojo pasaulio valstybėms, kad jos turi tęsti pažadus, padarytus Atlanto Charteryje, ir į Jungtinių Tautų Charterį ir į Žmogaus Teisių Deklaraciją. Lietuva, Latvija ir Estija, o taip pat kitos sovietų S-gos pavergtos tautos turi būti išlaisvintos.

Kol tatai neįvykdyta, lietuviškųjų veiksmų konferencija nutaria daryti visas pastangas, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir toliau kas metai skelbtų Pavergtų Tautų Savaitę, kad palankiai vertintų ir palaikytų pavergtų tautų laisvinimo valią.

Kad radio Free Europe ne darytų diskriminacijos lietuviams, latviams ir estams.

Kad Voice of America be bendrinių informacijų lietuvių kalba skirtų daugiau laiko lietuviškai tautinei, politinei ir kultūrinei informacijai.

Lietuviškieji veiksniai imsis priemonių supažindinti Afrikos, Azijos ir Pietų Amerikos tautas su sovietinio kolonializmo apraiškomis ir konkrečiais pavojais Lietuvoje.

Lietuviškieji veiksniai sutaria, kad ketindami kurą politinę akciją lietuviškoje visuomenėje, prieš pradėdami ją akciją vykdyti, jie iš anksto tarp savęs susizino ir susitaria.

Kreipdami dėmesį į vis besiplėtojančius ryšius tarp tautos okupuotame krašte ir išeivijos laisvajame pasaulyje, veiksniai nusistato, kad ryšių palaikymas turi apsiriboti asmeniškais ryšiais tarp giminių ir pažįstamų ir jokiū būdu neturi būti išplėstas iki ryšių užmezgimo su krašto okupanto patikėtiniais ar jo įstaigomis, tikslu tiesioginiai ar netiesioginiai teisinti ar šveitinėti krašto okupacijos faktą ar okupacijos padarinius bet kuriuo požiūriu — politiniu, teisiniu, kultūriniu ar kuriuo kitu.

Konferencija dėkoja visai lietuvių visuomenei laisvajame pasaulyje už nepailstamas pa

SUDARYTA POLITINĖ VLIKŲ KOMISIJA

Balandžio 30 d. Continental viešbuty, Washington, D. C. įvyko pirmasis tos komisijos posėdis, kuriame dalyvavo VLIKo prezidento nariai — pirm. Dr. A. Trimakas, vicepirm. J. A. Stiklorius, sekr. H. Blazas ir komisijos nariai arch. A. Barzdukas, dr. D. Krivickas, dr. J. Pajaujis, dr. A. Sužiedėlis, pulk. K. Škirpa, dr. V. Vilimas. Vliko pirm. dr. A. Trimakas padarė pranešimą. Plačiau diskutuotas santykių su okupuotu kraštu klausimas. K-jos pirm. išrinktas dr. D. Krivickas, sekr. dr. A. Sužiedėlis.

NAUJAS PABALTIEČIŲ KOMITETAS

Balandžio 27 d. Washingtono ne buvo pasirašyta ir paskelbta Jungtinė pabaltiečių — Amerikos piliečių organizacijų deklaracija Pabaltijo laisvės reikavimais. Už Amerikos Lietuvių Tarybą pasirašė pirm. L. Šimutis ir sekr. dr. P. Grigaitis, už latvių Susivienijimą dr. P. Lejins, už Estų tautinį komitetą J. Kan gur.

Trijų pabaltiečių Amerikos pilietybės veiksmų atstovai nutarė nedelsiant sudaryti ryšio komitetą, kuris vadinsis „Jungtinis Pabaltijo Amerikiečių Komitetas“. Jis rinksis periodiškai, svarstys aktualius Pabaltijo laisvės reikalus ir darys planus ateičiai.

LIGOS IR NELAIMĖS

Prof. Dr. J. Pajaujui padaryta didelė ir sunki operacija, bet Dr. J. Pajaujis jau pasveiko ir gerokai sustiprėjo, tiek, kad galėjo dalyvauti VLIKo Politinio komiteto posėdžiuose.

Sunkiai serga prof. Karolis Žalkauskas, b. Lietuvos Vidaus reikalų ministeris, Klaipėdos krašto gubernatorius ir Vyt. Didžiojo universiteto profesorius. Jis gydomas ligoninėje.

— Vėžio liga mirė kino aktoristas Harry Couper.

— Nixon siūlo Kennedy su sėdinti su Chruščiovu ir išsiaiškinti.

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS NARIŲ
ALGIMANTUI BARAUSKUI
BEI JO TĖVELIAMS,
DĖL IŠTIKTOS SKAUDŽIOS NELAIMĖS,
GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA
KUOPOS VALDYBA IR NARIAI.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.

DOMINIC 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..\$ 5.50 America & S. America..\$ 5.50
Visur kitur\$ 6.00 Other Countries\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Gerai pasiruoškime

VISUOTINIAM KANADOS GYVENTOJŲ SURAŠYMIUI,

kuris bus vykdomas šių metų birželio mėnesį.

Ligšiol mes tiksliai nežino me, kiek Kanadoje yra lietuvių, o tas daugelis atvejų svarbu žinoti, nes mūsų, kaip lietuvių, svoris čia pareikia ne tik nuo žmonių kokybės.

Labai daug sveria tautos žmonių kokybę: teisingi, darbštūs, išauklėti, išmoksinti, blaivūs ir tt. Tai vertingi žmonės. Bet taip pat svarbu ir kiekybė: skaitlingi, todėl su jais reikia skaitytis.

Apie surašinėjimą „Nepriklausomoje Lietuvoje“ bus dar primenama. Bet dabar rašoma iš anksto todėl, kad surašymui būtų pasiruošta. Tai rašoma visoms lietuvių organizacijoms, kad jos iš anksto susirūpintų šiuo reikalu ir jau nuo dabar pradėtų ruošti. laiko lieka tik tai mėnuo!

Svarbiausias reikalas, — kad visi lietuviai įsirašytų lietuviams. Ar lietuvis gimęs Lietuvoje, ar Europoje, ar Kanadoje, — vis vien jis yra lietuvis, jeigu jis gimęs iš lietuvių tėvų. Ar Kanadoje gyvenantis lietuvis yra Kanados pilietis, ar jis yra Lietuvos pilietis, ar jis dar kurios kitos valstybės pilietis, — vis vien jis yra lietuvis, jei gimęs iš tėvų lietuvių. Todėl ir surašymo metu lietuvis privalo užsirašyti tik tai lietuviui, ne kanadiečiui, ne čia buvui, ne angliui, ne amerikiečiui, — bet tik tai lietuviui.

Visos lietuviškos organizacijos jau dabar turėtų pradėti aiškinti ir įtaigoti tautiečius surašymo metu užsirašyti tik tai lietuviams. Kol veikia dar mokyklos, mokytojai turėtų paskirti laiko ir mokiniams išaiškinti, kad jie yra lietuviai ir kad jų prievolė yra į surašymo duomenis būti įrašytiems lietuviams, ir kad jie savo tėvus taip pat paskatintų įsirašyti lietuviams ir vaikus įrašyti tik tai lietuviams. Būtų labai gražu ir naudinga, kad ir lietuvių kunigai savo parapijiečių patartų užsirašyti lietuviams. Kanados Lietuvių Bendruomenės organizacijos ypatinga pareiga yra susirūpinti, kad visi kolonijos lietuvių įsirašytų tik tai lietuviams ir savo vaikus būtinai įrašytų lietuviams.

Turėkime prieš akis faktą, kad Kanada yra labai savaiminis kraštas. Tai yra labai jauna ir sparčiai auganti valstybė, kurioje šalgybos kinta greičiau nei kitoje. Čia kas nauji metai susidaro naujos šalgybos.

Kitose valstybėse yra pakankama, kad kiekvienais metais būtų priskaičiuojami gimę, atimami mirę, ir viskas yra aišku. Kanadoje po karo viens gyven

tojas prisidėjo prie aštuonių buvusių. Dauguma jų, t. y. imi grantų, pasiūkia, kiti grįžta namo, treči keliai kur nors kitur. Net ir pačioj Kanadoj jie juda nuolat. Daugely miestų ir miestelių net po trečdalią gyven tojų yra nauji, vieni atvažiavo iš kitų valstybių, kiti atsikėlė iš pačios Kanados.

Be kilnojimosi, yra ir kiti jų dėjimai — ir asmens keičia savo gyvenimo būdą daug dažniau kaip kur kitur. Žmonės nuolat keičia darbus, didina savo uždarbius, juda iš vieno miesto į kitą, eina į priemiestius, iš apartamentų į savo namus. Dygsta nauji miestai, miesteliai virsta miestais, ūkiai tampa pramonės centrais.

Vienas iš svarbiųjų ir sunkių jų darbų vyriausybei ir jos įstaigoms sudaryti planus verslams ir daryti nutarimus prisitaikant prie tokio judėjimo. Galima būtų ką nors daryti, tik tiksliai žinant prie ko tie pasikeitimai veikia ir kaip jie atsilięsi į žmonių gyvenimą. Ir kas bent dalinai galima atsiekti tik darant surašinėjimus, kas yra daroma vieną kartą per dešimtmetį visų Kanados gyventojų ir iš to darant išvadas.

Valstybė, tokioj kaip Kanada, tai yra didžiulis uždavinys. Kanada didelis plotas, kaip visos Europos, yra dalinamas į 1,350 surašinėjimo apygardų. Kiekviena apygarda dalinama į apskaičiavimo apylinkes, skaitant, kad kaimo apylinkė gyventojų būtų nuo 100 iki 700, o miesto apylinkė būtų nuo 500 iki 1,200 asmenų. Kiekviena iš šių 30,000 apskaičiavimo apylinkių dalinama surašinėjimo tams, kurie eina nuo durų iki durų ir surašinėja žmones ir faktus. Kiekviena Kanados šeima tokį surašinėjimą priims 1961 m. birželio mėnesį.

Surašinėjimai bus reikalingi pagalbos ir kooperavimo iš visų srities žmonių.

Reikia žinoti, kad kiekvienas klausimas yra būtinai reikalingas atsakyti, tai yra svarbu statistikai, Kanados vyriausybei ir verslams. Atsakymai bus panaudojami išimtinai statistikos reikalams, o ne kam nors panaudoti prieš asmenis, juos davusius. Surašinėjimai, kaip ir pati ministerija, kuri surinks visus atsakymus, yra prisaikdinti išlaikyti paslaptis, ir jokiu būdu nenaudojami kitiems tikslams, — todėl nėra jokio reikalo slėpti tai, ko surašinėjimai klausia.

Svarbiausia gi lietuviui užsirašyti lietuviui. J. Kardelis.

LENKIJOS SEIMO RINKIMUOSE DALYVAVO 16 VYSKUPŲ

Naujo Lenkijos seimo rinkimai įvyko bal. 16 ir dabar jau yra žinoma, kad rinkimuose dalyvavo apie 90% turinčiųjų teisę balsuoti. Rinkimuose dalyvavo ir 16 vyskupų, o kaikių parapijų klebonai ir rinkimus ejo vedini būriais parapijiečių. Praėjusiose rinkimuose, kai dvasininkai buvo susitaukę suvaldžia, dalyvavo ir kardinolas

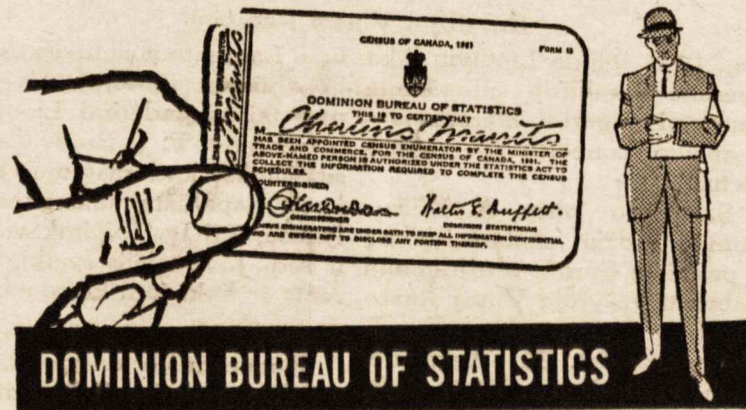
Wyszynski, dabar gi, po susitikimo su Gomulka, neskelsia ma, ar jis ejo balsuoti.

Į Lenkijos seimą išrinkta 460 atstovų, bet kandidatų buvo 1260, — tai lenkai dainai galėjo pasirinkti, ypač, kad iš 616 kandidatų buvo 180 kandidatų ne komunistų, būtent: 130 liaudininkų, 39 demokratinio susibūrimo, 5 katalikų

KAI SURAŠINĖTOJAS ATEIS,
PADĖKITE JAM MŪSŲ VISŲ LABUI!

Gyventojų surašymas Kanadoje vykdomas kas dešimt metų. Jei surašinėjimas pas jus lankysis pirmą kartą, atminti, kad jis tuos pačius klausimus duoda kiekvienam asmeniui Kanadoje. Tarp kitų klausimų surašinėjimas teirausis apie kiekvieno jūsų šeimos nario pavardę, amžių, išsilavinimą ir užsiėmimą. Surinkus šias informacijas iš kiekvieno kanadiečio, kanadiečiai galės geriau planuoti ateities mokyklas, viešuosius patarnavimus, viešojo gebūvio tarnybas ir prekybos bei pramonės išvystymą. Visos informacijos, kurias jūs suteiksite surašinėjimui, yra laikomos griežtai paslaptimi. Pagal įstatymus jos negali būti naudojamos tokiems tikslams, kaip mokesčiai, karo tarnyba, mokyklų lankymas, arba valstybinių, provincijų bei savivaldybių įstatymų ir nuostatų įvykdymui. Gyventojų surašinėjimui atėjus į jūsų namus, prašome tiksliai atsakyti visus jo klausimus. Padėkite jam atlikti darbą, kuris yra svarbus mūsų visų atečiai.

Skelbiama Prekybos ir Pramonės Ministerio
Gerb. George Hees pavedimu.

Anapus geležinės uždangos

GRUBUS FURCEVOS
PRISIPAŽINIMASVAGYSTĖS IR SUKČIAVI
MAI ŽYDI LIETUVOJE

„Judaica“, Šveicarijoje leidžiamas žurnalas, kovo mėn. n-ryje pranešė apie tolimesnes žydų pastabas iš Maskvos išgauti geresnį Sovietų S-gos žydų traktavimą. Tuo reikalu įvykęs pasikalbėjimas tarp Sov. S-gos kultūros ministerio Furčevos ir neminimo žydų veikėjo. Furceva pabrėžusi, kad so vietinio filmo pramonėje esant net 34% žydų, mokslių akademijoje 10% ir pan. Be to, pasak Furceva, žydams ypatingų teisių jau vien dėl to nesągalima suteikti, kad kaip tik „dabar tyje rusų valdomos tautos per siima rusų kalbą ir kultūrą“. Ki taipariant, jei visos kitos tautos rusinamos, išimties negali sudaryti žydai... E.

organizacijos „Znak“, 3 katalikų org. „Pax“ ir 3 bendruomeninio krikščionių apsiungimo, nors visi jie buvo sudėti į vieną sąrašą.

Po rinkimų Varšuvoje įvyko katalikų kunigų „Caritas“ organizacijos suvažiavimas, kuriam dalyvavo 459 kunigai. Suvažiavimas apsvairstė valdžios darbų programą ir kunigijos joje dalyvavimą. Po to organizacijos valdyba lankėsi pas ministrą. Cirankevičių, kur buvo ir keli kiti ministrai. Oficialiai valdžios agentūra Pat pranešė, kad „susitikimas praėjo maloniai ir nuširdžioje atmosferoje“.

Vilniaus „Tiesos“ žiniomis, respublikos prokuroras lankėsi kai kuriuose provincijos kolchozuose ir atidengė įvairias suktis. „Paryžiaus komunos“ kolchozo pirm ininkas Gavorka pasisavinęs 70.000 rublių, gautus už linus. Be to, dar savavališkai pardavė 24 tonas grūdų. Spekulantas S. Girša, rajono vadovų globojamas, pirkdamas kolchozams karves ir atlikdamas kitus pavedimus, neteisėtai keliu taip pat pasisavino didžiules sumas. Eilėje kolchozų buvo varoma plati spekuliacija.

„NEIŠSKIRIANT NĖ REAKCINĖS KRYPTIES...“

Maskva, pasirodo, pradėjo leisti „Filosofijos enciklopediją“, kurioje taip pat „numatyta gana gausiai teikti žinių ir apie filosofines bei visuomenines minties vystymąsi Lietuvoje, apie žymesnius jos atstovus, neišskiriant nė reakcines krypties veikėjų“ — rašo Lit. ir M. Toje enciklopedijoje esą rašoma apie J. Adomaitį - Šerą, J. Biliūną, S. Daukantą, A. Dambrauską - Jakštą. Bet rašo toki „filosofai“, kaip J. Žiugžda, A. Griška ir panašūs.

SYDNĖJAUS CENTRINIAI LIETUVIŲ NAMAI

greitu laiku bus pertvarkomi, padidinant salę — pristatant naują priestatą. Naujam priestatui planą paruošė inž. P. Dirksis, pagal kurį jau yra gauta paskola.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

K. L. B. — ŠALPOS FONDO APYSKAITA
už laikotarpį: 7. 10. 1960. — 15. 5. 61.

	Bendrai šalpai	Vasario 16 gimnazijai	Viso
Gauta:			
107 Rm. Būrelio Toronte....		50.—	50.—
Pavieniai asmenys.....	5.—		5.—
J. Paulaitis, Sudbury, Ont....	67.—		67.—
KLB Wellando Apyl.....	5.—		5.—
12-13 Rm. Būr., Sudbury, Ont.		216.—	216.—
S. Noreika, Lethbridge, Alta.	10.—		10.—
R. Galinienė, S.S. Marie, Ont.	20.—		20.—
KLB Fort William Apyl.....	85.—	66.—	151.—
"	7.50	7.50	15.—
J. Rimkus, Vittoria, Ont.....	144.25		144.25
P. Januška, Windsor, Ont....		31.—	31.—
S. Dabkus, Toronto, Ont.....	62.50	27.—	89.50
KLB Hamiltono Š. F.....	200.—		200.—
Gydytojų Būrelis Toronte....		80.—	80.—
Viso	606.25	477.50	1,083.75

S. Dabkus, Toronto, Ont. Vargo Mokyklai Vokietijoje... 27.—
Edmontono lietuviai, Sibiro lietuviams... 80.—
Banko „Litas“ Montrealyje dividendas 8..... 5.22

Viso 606.25 477.50 1,195.97
Saldo 7. 10. 1960. 372.05
Viso 1,568.02

Išleista:

Bendrajai šalpai 384.—
Seneliams Vokietijoje 100.—
Vargo Mokyklai Vokietijoje... 100.—
Vasario 16 gimn. Vokietijoje... 654.50
Sibiro lietuviams 300.—
Administracinės išlaidos 17.07

Viso 1,555.57

Likutis kasoje: 12.45

Balansas (15. 5. 1961) 1,568.02

Pastaba: Čia yra daviniai iš K. L. B. centrinio Šalpos Fondo kasos. Kai kurios B-nės apylinkės ir organizacijos savo aukas yra pasiuntusios betarpiu, tuo būdu ši apyskaita nesudaro pilno Kanados lietuvių šalpos vaikimo.

K. L. B. Šalpos Fondo Valdyba.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

DZIAMBORĖS FONDA
PARĖMĖ AUKOMIS

Po 25 dol. C. Kiliulis, po 10 dol. kun. K. P. Azubalis, po 5 dol. kun. P. Pacevičius, Tėvas P. Baltakis, S. Naginonis, C. Senkevičius, J. Sinkus, po 4 dol. B. Simonaitis; po 2 dol. St. Boguševičius, J. Šarapnickas, K. Batura, Abromaitis, J. Margis, pavadė neišk., po 1. 25 dol. V. Rušas, po 1 dol. J. Staškevičius, A. Stankevičius, V. Jasiulionis, J. Baliukas, A. Žinaitis, J. Paurys, K. Stankevičius, A. Pilypaitis, P. Vaitonis, T. Ramanauskas, A. Tarvydas, S. Jurgelis, M. Kuzovos, A. Tamulynas, J. Mašauskas, A. Čepukas, A. Kalvaitis, A. Pranaitis, P. Dauginas, Ona Vaitkus, E. Eigilienė, K. Šalpuskas, J. Karasiejus, P. Butėnas, A. Ežinaitė, V. Skrinis, kas, Daubaras, Kalinauskas, Scepantovičiūtė, F. Mockus, Z. Kirkilis, P. Burneika, P. Šve

butis, M. Pautienius, I. Vadauskas, J. Stanionis; po 50 ct. J. Pauzuolis, P. Bersėnas, G. Rinkūnaitė, D. Tomašauskaitė, po 25 ct. A. Sirutis, K. Kirna, K. Kirna.

Visiems aukotojams Džiambores Fondo vardu tariu nuo širdžiausią ačiū. Jūsų aukos padės skautiškam jaunimui vesti kovą dėl Lietuvos laisvės.

Taipogi padėka priklauso Džiambores fono įgalotiniams: pskn. V. Rušui, pskn. B. Simonavičiui ir vyr. skl. V. Karasiejūtei už vajaus vykdymą.

Aukus galima įteikti ar pa

siųsti V. Gudeliui, Džiambores Fondo įgaliotiniui, Kanadai, 243 Highbury Ave., London, Ont.

V. Gudelis.

D. F. įgaliot. Kanadai.

JUOKDARIAI...

BOLŠEVIKAS, KURIS PAT'S SAVE PAKARIA...

Tai yra sovietinis žurnalas. Jis, rašydamas aiškų melą, turi rasti savo rašymui pateisinimą, bet kaip gi melą padaryti teisybe?

Štai kažkoks okupacijos šėrūnas, pasivadinęs M. Jackevičium, baisiai užjaučia Lietuvos karo invalidą Pleskevičių, kad jis, girdi, organizuodamas pragyvenimą, turėjęs išleisti šlamstiskus Michaldos pranašavimus ir, likęs be sveikatos, iš „veiksnių“ gaunąs tik tai... prievartavimą ir todėl turėjęs rašyti atsiminimus „veiksnių“ privers tas...

Visa gi šėrūno Jackevičiaus nelaimė glūdi tame, kad jis pats save pakaria: jis apgautas tautja karo invalido nedalią, kai tuo tarpu Lietuvos okupantas, Rusija, pirma ką okupavusi

Lietuvą padarė, tai išvaikė Lietuvos savanorius - kūrėjus ir karo invalidus, nors kai kiti okupantui reikėjo nešti iš nešti gatvėn, nes iš karo invalidų namų jie patys nepajėgė iš eiti, o išmesti gatvėn, neturėjo iš ko ir kaip gyventi.

Tat ir šėrūno. Jackevičiaus verkšlenimas, kad Pleskevičius, kaip simto procentų invalidas, vargsta, yra tik tai krodilo ašaros, o jo bandymas Pleskevičių užjaušti yra paties savęs tempimas į kartuves, nes Jackevičius nieko negali pasakyti, kad sovietinė diktatūra, okupavusi Lietuvą, visų pirma išmetė į gatvę karo invalidus už tai, kad jie kovojo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę...

Mandrapypkis.

Ryžto ir aukos pergalė

RAŠO PROF. STASYS ŽYMANČAS

Kiekvienas kraštas, kiekviena tauta, kiekviena vi suomenės klasė turi savo kančių kelią, turi savo kapi nius, kurie ženklina kovų ir laimėjimų ar pralaimėjimų etapus. Per aspera ad astra! Kas neturi kankinio tra dicijos, tas neturi ir garbės tradicijų.

Vaclovas Biržiška,
„Praeities Pabiro“, 215 p.

MŪSŲ KOVA YRA MŪSŲ GYVENIMAS...

Laisvės istorija yra rezisten cijos istorija, — nurodė Wood row Wilson vienoje 1912 m. New Yorke pasakytoje kalbo je. Iš tiesų, paskutinio dvide šimtmečio Lietuvos istorija te gali būti suprasta ir rašoma tik kaip lietuvių tautos nepalauja mos rezistencijos istorija.

Prieš 20 su viršum metų pra sidėjusi didžioji Lietuvos tauti nės rezistencija, kurią 1941 m. birželio 23 d. vainikavo visuo šimtmečio Lietuvos istorija ir kuri 1944-52 m. prasiveržė nauju, plačiu, didvyrišku visą kraštą apėmusiu karu, dar nėra baig ta. Tačiau toji lietuvių tautos rezistencija jau turi savo istori ją, kuri sudaro neatsiskiriamą da lį visos nūdienės Europos isto rijos, ypač antrojo pasaulinio karo metu Europoje vykusių ir kaikur tebevykstančių tautų laisvės kovų istorijos.

Šis lietuvių tautos laikotar pis dar laukia savo poetų ir is torikų. Tų, kurie, kaip sakė Cer vantes, savo poetinėje vaizduo tėje gali apdainuoti dalykus ne būtinai tokius, kokie jie iš tikrų jų buvo, bet kokiais jie galėtų ar turėtų būti. Ir taip pat tų, kurie skaudžios, dar nesenos praieities įvykius savo istorinė tikrovės žvilgiu turi aprašyti taip, kaip jie iš tikro vyko ir kokie jie tikrai buvo, nieko ne perdėdami ir nieko nenutylėda mi.

Atrodytų, kad šienet suei nant dvidešimtmečiui nuo 1941 m. visuotinio Lietuvos sukili mo, jau buvo laikas iškelti dvi nos švieson šį ilgą lietuvių tau tos vedamą pasipriešinimą oku pantams. Tai būtų geriausias at sakymas visiems sovietinių oku pantų melagingiems teigimams apie tariamą lietuvių tautos „sa vanorišką“ savo laisvės ir nepri klausomybės atsisakymą. Ir tai būtų gal pats geriausias ir pavei kiasias įrodymas abejingiems Vakarams, negu visi mūsų pro testų ir deklaracijų pareiškimai, kad lietuvių tauta visad troško ir tebetrokšta gyventi nevaržo mu, laisvu ir nepriklausomu gy venimu ir su jai primesta ver gystės padėtimi niekad nesutiks.

DIDVYRIS VISA TAUTA

Kiekvieną kovą lydi aukos, kurias ilgai niekui neišvengiamai apdengia užmiršimo šydas.

Tad ar nebūtų mūsų šviesa pareiža prisiminti ir kiek gali ma iškelti vardus tų, kurie tą

kovą kovojo, aukojosi, žuvo ar už tautą nukentėjo? Ar bent tuos vardus sau sužymėti, kad jie nebūtų amžiams pamiršti. „Tie, kurie kovojo ir žuvo, kurie kentėjo vargą ir jį išvar go, kurie ateičiai kelią tiesdami sunkiai dirbo, galėtų reikalauti, kad jų anūkai ir proanūkai jų vargų ir kovų nepamirštų“, ra šė įžymus lietuviškos knygos ir laisvės kovų dėl lietuvių spau dos tyrinėtojas Vaclovas Bir žiška. Tai ilgus metus vestą lie tuvių spaudos laisvės kovą jis teisingai vadino ne spaudos draudimo laikotarpiu, bet lietu vių tautos 40 metų karu, „ku rio karėiviais buvo visa tauta, o karžygiais tie, kurie dėl to karo nukentėjo“. (V. Biržiška, „Lie tuvių Golgota“, Praeities Pabi ros, 1960 m. 219 psl.).

Kaip aname, praeito šimtm ečio 40 metų lietuvių tautos ka re, taip ir šioje nūdienių laikų, jau per 20 metų trunkančioje lietuvių tautos laisvės kovoje dalyvauja visa tauta. Ir toje laisvės kovoje, prancūzų istori ko Jules Michel'et žodžiais ta riant, taip pat „nuo pradžios iki galo tėra vienas didvyris — vi sa tauta“.

(Tęsinys sekančiame numery: Nenušviesti praeities lapai).

SOVIETINĖS NOVELĖS APIE „NEKLAIDINGŲ ŽMONIŲ“ LIKVIDAVIMĄ.

Alf. Bieliauskas rašytojų žūr nale „Pergalėje“ (4 nr.) recen zavo R. Lankausko novelių rin kinį „Klajojantis smėlis“, išė jusį Vilniuje. Recenzija prikirp ta visiškai partiniam kurpaliui. Aptardamas novelių atskirus ti pus, kurių tarpe yra daug „nei giamų“ (partinių atžvilgiu) ti pų, Bieliauskas t. k. nusiminęs pripažįsta: „...nors gyvenimo sąlygos pasikeitė greitai ir iš es mės, buržuazinė psichologija gi liai įleidus šaknis“. Recenzen tas gerėdamasis pritaria auto riaus novelėse dėstomai min čiai, kad tokie „nereikalingi in dividai“ (senų tradicijų pasekė jai) turi mirti netik dvasiškai, bet net fiziškai“. Ir šiaip nove lėse yra daug apie „nereikalin gus žmones“.

● Dr. L. Pašaitienė, lietuvi gy dytoja, verčiasi gydytojos prak tika Hamburge.

● J. Jurkonytė tęsia pritaiko mojo meno studijas Londone, gaudama anglų stipendiją.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

LIETUVOS KREPŠINIS

ESTAFETĖ

Gegužės pirmoji diena stovė jo ne tik įvairių susirinkimų ir demonstracijų ženkle, (jose da lyvavo ir sportininkai) bet taip pat, įvairios rungtynės buvo pa skirtos atžymėti šią šventę. Kaip rašo vilniškis „Sportas“ Kaune, įvairių transparentų ir vėliavų jūroj, sunku buvo at skirti prie Karo Muzėjaus užra šą „startas — finišas“ (Lietu voj išleistas sportinės terminolo gijos žodynas, tačiau, atrodo, juo visiškai nesidomima, nes už rašas turėtų skambėti „pradmė — baigmė“ — K. B.). Mat, nuo Karo Muzėjaus buvo pra detas estafetės bėgimas Kauno gatvėmis. Septynių km nuotolį pirmi baigė Kauno Politechni ko Instituto studentai, po de šimties sekundžių antrieji atbė go Kūno Kultūros Instituto stu dentai ir treči buvo medikai.

LIETUVOS FUTBOLO PIRMENYBĖS,

gauta eilė staigmenų, kurių „kaltininkais“ buvo provincijos komandos. Ir taip, Vilkauskio Melioratorius nugalėjo Klaipė dos Baltiją 2:1, o Akmenės Ce mentininkas — Kauno Inkarą tokia pačia pasekme, Tauragės MSK įveikė Kauno KKI net 3:0. Kitos psekėms: Šiaulių Elnias — Plungė 2:0, Ukmer gė — Kretinga 1:1, Telšiai — Mariampolė 3:1. Žiūrovų pro vincijoj daugiausiai buvo lau ragėje — 3000, tuo tarpu Vil niuje, Lokomotyvo ir Kauno Limos rungtynės stebėjo 1,5 tūkst. sporto mėgėjų.

Sov. S-gos augštojo lygoje Vilniaus Spartakui ir toliau sun kokai sekasi laimėti taškus, nes žaisdamas mūsų sostinėje prieš Voronežo Trud, Spartakas pa siekė tik lygiąsias — 2:2, turė damas tris ankstyvesnius pralai mėjimus. Panašiai eina Kauno Banga „B“ klasėje, dar nelai mėjusi nė vieno rungtynių.

TRUMPAI IS LIETUVOS

— Nauja jaunių plaukimo rekordą atsiekė keturiolikame tis Vincas Vaišvada iš Mariam polės, nuplaukęs 1500 m l. st. per 21 min. 69,6 sek.

— Lietuvos šachmatų meis terio vardą iškovojo V. Mikė nas, prieš Vistaneckį ir Lapię nį.

— Komandinėse stalo teniso pirmenybėse po lygiai taškų su rinko Vilniaus Ramunė ir Kau no R. vėliava. Meisterio var das bus išaiškintas gegužės 16 d. susitikus toms komandoms. Tuo tarpu, Šiaulių JAK ir Ma žaikiai, privalo apleisti stalo te niso lygą, kaip užėmusios paskutines dvi vietas.

— Kauno krepšinio pirmeny bėse kovojo dešimt moterų ir įvylika vyrų komandų. Nuga

Lietuviai veikia visur

J. Amerikos Valstybės.

KĄ APTARĖ LIETUVIŠ KIEJI VEIKSNIAI

Vašingtone politinių veiks nių konferencijoje dalyvavo Lietuvos atstovas J. Kajeckas, Aito vykdomasis k-tas — L. Šimutis, P. Grigaitis, E. Bart kus, A. Vaidyla, M. Kižytė; Vliko prezidiumas — A. Trima kas, H. Blazas, J. Stuklorius; Lietuvos Laisvės komiteto — P. Vainauskas ir J. Audėnas ir Balfo pirm. kan. J. Končius, Išsamų pranešimą apie tarp tautinę padėtį ir Vliko veiklą padarė dr. Trimakas. Buvo

konstatuotas Vliko darbų apimtys plėtimasis.

Daugiausia efektyvi esanti in formacinė veikla: Be ligi šiolei išleidžiamų Eltos informacinių biuletenių lietuvių, vokiečių, anglų, ispanų kalbomis, jau ruo šiamasi leisti prancūzų kalba, kurį numatomas kuo plačiau skleisti tarp naujai įsisteigusių valstybių.

Dr. Grigaitis painformavo apie Alto veiklą, o ypač apie pa skutinėmis dienomis turėtus kontaktus su senatoriais, kong resmanais ir su valstybės Dep. pareigūnais.

~~~~~
lėtojakis išėjo Žalgirio moterys ir „Statybininko“ vyrai.

— Tarp miestinėse lauko te niso rungtynėse Šiauliai nugalė lėjo Panevėžį 4:1.

— Kauno jaunieji futbolin kai laimėjo pirmą vietą sureng tame, Vilniaus, Klaipėdos, Šiau lių ir Panevėžio miestų turny re, baigmėje įveikdami Vilnių 4:2. Treti buvo klaipėdiečiai.

IS VISUR

— HSV Hamburgo futboli ninkai pralaimėjo trečias rungtynes Briuselyje FC Barcelona 0:1 ir tuo pačiu liko išelminuo ti iš Europos futbolo taurės pir menybių.

— Toronto šv. Mykolo kole gijos komanda laimėjo Kana dos jaunių ledo rutulio meiste rio vardą, baigmėje nugalėda ma Edmontoną 4:2. Komandą treniruoja kunigas D. Bauer, ku ris pats yra buvęs geru žaidėju.

— Š. Korėjos bėgikė atsiekė naują pasaulio rekordą 800 m bėgime, parodydama 2 min. 1,2 sek. laiką.

— Europos vyrų krepšinio pirmenybėse pusiaubaigmėje gautos šios pasekmės. Bulgari ja — Turkija 60:57, Čekija — Izraelis 64:51, Vengrija — Len aija 53—43, Jugoslavija — R. Vokietija 82:73.

— Tarpvalstybinių futbolo rungtynių pasekmės: Vengrija — Olandija 3:0, Čekija — Mek sika 2—1, V. Vokietija — Ma rokas 2:1.

— D. Johnson atsiekė naują 100 jardų bėgimo rekordą — 9,2 sek.

Tomis pat dienomis Vašing tone buvusi latvių, panašios or ganizacijos, kaip Altas, konfe rencija, kurioje dalyvavo ir es tų ir latvių Alto atstovai. Ta proga,

pradėtas naujas trijų Pabalijo tautybių Amerikoje bendradarbiavimas,

sudarytas „Join Baltic Ameri cane Communittee“, kuris pasira šė plačią politinę deklaraciją, laisvinimo reikalui.

LLK atstovas J. Audėnas pa informavo apie LLK plačiu mastu vedamą okupuotosios Lietuvos visapusišką gyvenimo tyrimą. Renkami to faktai, ruo šiamos studijos ir skelbiama leidiniuose.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos Laisvės Komitetai

periodiškai leidžia Baltic Re view ir Revista Baltika žurna lus.

Kun. J. Končius painforma vo apie Balfo šalpos darbą, ku riuo pasiekiamas ir Sibiras, ir Lietuva, ir Lenkja ir kiti kraš tai. Balfo pašalpas gauna ir lat vių bei estų tremtiniai.

Sujungus veiksmų kompeten cijos ir veiklos koordinavimo klausimus, buvo plačios disku sijos, kuriose išryškėjo, kad ne buvus pakankamos koordinaci jos, veikiant dėl Vatikano ir Brazilijos įvykių, kur skaudžiai buvo paliesti Lietuvos reikalai.

Pakankamai išryškėjo, kad sovietinis kolonializmas visų platumu išsišakojo Pabalijo valstybėse ir mūsų parciaga lais vajam pasauliui duoti kuo dau giau ginklų kovoje prieš kolo nializmą, kur jis bebūtų.

Be to, plačiai buvo diskutuo ti ir ryšiai su tauta.

Lietuvos atstovybėje buvo ne tik konferencijų dalyviams, bet ir valstybės departamento pareigūnams, bet latviams ir es tams parengimas.

Kor.

BALFO DIREKTORIŲ SUVAŽIAVIME

paaiškėjo: Kan. dr. J. B. Kon čius gegužės 12 d. išvyko į Eu ropą tarptautinių organizacijų reikalais.

Washingtonė paaiskėjo, kad maisto paskirstymas lietuviams tremtiniais V. Vokietijoje yra sulaikytas, kol ateis papildō mos vokiečių valdžios informa cijos, JAV pareikalaus.

Pašalpa rūbais Lenkijos lietu viams lengviau praeina pro mui tines Lenkijoje, jei siuntiniai siunčiami iš JAV.

Balfo centras gauna daug vaistų receptų iš Lenkijos, ku rie yra arba suklastoti ar kitais, ne sveikatos motyvais, išrašyti.

Birželio suakties proga Bal fo veikėjai stengsis organizuoti lėšas deportacijų aukoms pa remti.

Nukelta į 6-tą psl.)

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

24.

XIII

Barvainis pasitiko žmoną šaltai ir oficialiai.

„Jis mane įtaria, o aš negaliu net pradėti teisintis, — mąstė Viktorija. — Aš kalta, kalta, kalta. Ir nėra ko teisintis. Ir ko pagaliau man teisintis? Aš kalta ne prieš Tomą, o pati prieš save“.

Appaulė buvo svetima Viktorijos prigimčiai. Pamelavusi vyrui apie automobilio avariją. Barvainienė vaikščiojo susi krintusi; štai kodėl taip staigiai prasiveržė jos įniršis, vy. ui sužinojus andai apie jos — tegu ir nekaltą — melą. Susikrim timą nuo įniršio skiria labai plonytė pertvara. . .

„Na, jei Tomas paklaus vis dėlto apie tą kelionę? Tytiėti ar meluoti? Tačiau kodėl turėtu jį mane klausyti?“

Ir vis dėlto jai buvo neramu. . .

Darbas ligoninėje įėjo į senas vėžes. Dabar jau kiek vie ną dieną Viktorija jautėsi tvirtesnė terapautė. Bet terapija te buvo tik pereinamasis etapas: Viktorijos laukė specializacija. Kur ir kada teks jai vykti mokytis? Apie tai tuo tarpu niekas dar nekalbėjo.

Taip slenkant rudenis dienoms, iškrito ir pirmasis snie gas. Išrito jis netikėtai, vieną tylią naktį. Pabudę rytą, Bar vainiai pamatė sniegu apibertas šakas. Jis tirpo čia pat, jiems bežiūrint, tačiau žiema jau beldėsi į namų duris.

Žiema turi daug pocijų, tačiau dar daugiau nepatogu mų. Barvainiui tekdavo keltis valanda anksčiau, kai miegas pats saldžiausias. Jis eidavo į maikinę kieme ir skaldydavo pliauskas. Žvarbus vėjas įraudindavo veidus ir nužerdavo nuo akių paskutinius miego likučius. Malkas skaldyti buvo gana malonu; užtat kurti krosnis buvo tikra kankynė.

— Ar nemanai, kad reiktų mums pasijieškoti kito buto?

— tarė vieną tokių šaltų rytmečių Barvainienė. — Be namų darbininkės žiemą niekaip neišsiversime. O rasti darbininkę — beveik neįmanoma. Aš mielai apsigyvenčiau nors vieno kambario bute, su centriniu šildymu, su dujomis. Žiūrėk, kiek pastatyta naujų namų.

— Nežinau, kaip mes tokį kambarį galėtume gauti, Vik torija, — atsakė Barvainis, nežiūrėdamas į žmoną. — Pirmų pirmiausia aprūpina tik tuos, kurie iš viso neturi butu. Be to...

— Be to?

— Tu gi, kaip girdėjau, važiuosi pusmėčiui į Maskvą ar į Leningradą.

— Juo labiau reikalingas toks butas, kad galėtum apsei ti be namų darbininkės.

— O kaipgi aš apsieisiu? Budėjimų metu paliksiu vaikus vienus?

— Nijolė jau didelė. Ji galės tau padėti.

— Tu, Viktorija, juokauji ar rimtai kalbi?

— O kaip tau atrodo?

Jų pokalbis ėmė aštrėti. Nors kalbėjo abu ramiai ir iedi niais balsais, tačiau jų akių išraiškos nežadėjo nieko gero.

— Tėte, nereikia, — įsiterpė staiga Nijolė; jos akyse su žvilgėjo ašaros. — Nereikia, mama.

— Nijolė sako „nereikia“, — pritarė Gedukas.

— Vaikai, nekludykit, — griežtai sudraudė Viktorija.

— Ir paskubėkite praustis, nes abu pavėluosit. Nijolė tau tuoj laikas į mokyklą. — Po pauzės ji pridūrė: — Ar tik ne nori man uždrausti, Tomai, įsigyti specialybę?

— Argi aš tau ką nors kada nors draudžiau?

— Galima ir tylint drausti. Kartais tylėjimas blogiau ne gu barnis.

— Tai patari man bartis?

— Ak, nebūk kvailas, Tomai. Nevaiddink bent toks esąs.

— Argi tu tik dabar sužinojai, kad aš kvailas. Protingas žmogus seniai su tavim jau negyventų.

— Net seniai?

— Na, tegu ir neseniai. . . Nesikabink prie žodžio, svar bu esmė.

— Nežinau, kaip tu supranti žodį „gyventi“, — kandžiai tarė Viktorija. — Bijau, kad „gyventi“ ir „miegoti“ tau tik sinonimai.

— Na ir puiku. O kito buto aš neįieškosiu. Aš krausty suos iš Vilniaus, drauge Barvainiene.

— Kol kas tamsta kraustaisi iš proto, bičiuli Tomai.

— Bet ne gavėje. Viešų skandalų nedarau.

Viktorija pravirko. Barvainis nežinojo — iš pykčio ar iš silvarto tos ašaros, tačiau pokalbį nutraukė. Jis negalėjo pakęsti, kai žmona verkia. Seniau ašaros jį gaudindavo, o dabar pykino.

Po to pašnekesio jų santykiai dar labiau atšalo. Dabar juodu vengė bet kokių kalbų, kurios galėtų sukelti ginčus. Namuose būdavo tylu, taip tylu, kaip būna fronte prieš didė lį puolimą.

Adomėno Viktorija vengė kaip įmanydama. Susitikę — pasisveikindavo, pasikeisdavo net vienu antru žod iu, tačiau vos pabandydavo Adomėnas ją prakalbinti ar likti su ja dvie se, ji tuoj pat dumdavo nuo jo šalin.

Ir vis dėlto vieną kartą Viktorijai teko pačiai įieškotis Adomėno draugijos. Tai įvyko pirmo jos savarankiško budė jimo parą. Atvežto be sąmonės ligonio ji niekaip negalėjo atgaivinti, o vyresnis budintis gydytojas tą savaitę buvo pats ligoninės direktorius.

Ji ir išsikvietė tą dieną gydytoja Barvainienė.

Tiesą sakant, tai buvo jau ne dienos metas; artėjo kaip tik vidunaktis. Ligonijų buvo daug, jų tarpe nemažai sunkių, o Viktorija tebuvo viena, neskaitant seserų ir sanitarų.

Ligonis tebebuvo nualpęs. Greitoji pagalba paliko jį priimamajame kambaryje ir išvažiavo, o Viktorija, paskyrusi reikiamus vaistus ir nematydamas jokio efekto, laukė labiau prityrusio gydytojo.

— Taip, istorija gana neaiški, — murmėjo Adomėnas, baksnodamas pieštuku į ligos istorijos lapą. — Be analizių

Krėvė Baku mieste

4.

* * *

V. Krėvė - Mickevičius buvo paprastas, nusiširdus, labai draugiškas su mokiniais, todėl turėdavęs ir konfliktų su inspektoriu Popovu. Tačiau mokiniai jis buvo labai reiklus. Sa mandaras Acrundovas mini, kad V. Krėvė - Mickevičius labai šykščiai rašydavęs pažymius. Visai mokyklai buvo žinoma, kad jo trejetukas su piū su yra tolygus kito dėstytojo ketvertui, o kartais — ketveri su piūsiu. Jei kas gaudavo trejetuką su piūsiu, visi bėgdavo sveikinti laimėtojo.

V. Krėvė - Mickevičius mokiniai gerbė už jo turiningas pamokas, už skatinimą kūrinyse, kai galvoti, pagaliau už tai, kad jis visada atsakydavo į jų klausimus. Kiti mokytojai neben draudavo su mokiniais, vengdavo jų klausimų arba atsakydavo kaip, pvz., istorijos dėstytojas Zudinas „Kur rašote šį klausimą, ten jį ieškokite ir atsakykite“. Profesorius Šichlinskis Abdula Omar ogly rašo, kad jis neatsimena nė vieno atvejo, kai mokinius, kreipęsis su klausimu (nebūtinai iš literatūros) į V. Krėvė - Mickevičių, būtų negavęs išsamaus atsakymo. Susiginijus mokiniams, „pasakutinis žodis“ taip pat priklausydavo V. Krėvė - Mickevičiui.

Bet labiausiai mokiniai gerbė V. Krėvė - Mickevičių už tai, kad jo asmenyje matė nuo žirdų draugą, kuris niekada neatsisakydavo apginti, užstoti, nokinį prieš reacionierius ir juodašimtis mokytojus, kurių buvo nemaža realinėje Baku mokykloje. Mokyklos archyve saugojama medžiaga apie inspektoriaus Popovo persekiojamą mokinį Muravjovą, kuris, inspektoriaus terorizuojamas, mėgino net nusižudyti. „Mokinio Muravjovo byla“ plačiai nuskambėjo Užkaukazėje, ja tyrė speciali komisija. Mokyklos vadovybė norėjo nuslėpti bylą, buvo mėginata kaltę suversti pačiam Muravjovui. Tada V. Krėvė - Mickevičius pasakė griežtą kalbą, atkreipdamas švietimo apygardos atstovų dėmesį į šios bylos priežastis, glūdinčias nepatenkinamoje auklėjimo sistemoje.

Abdula Talyb-Zade, buvęs realinės mokyklos dėstytojas, rašo, kad pedagogų tarpe buvo žmonių, kurie nepalaidėdavę progos pasisaiptyti iš „čionykščiu“, mažindavę jiems pažymį, mėgdavę sakyti, esą mokslas „čionykščiams“ sunkiai prieinama dėl įgimto atsilikimo, ga būmų stokos. Tokioms šnekomis V. Krėvė - Mickevičius visada duodavo griežtą atkirtį. Ir ne tik žodžiais. Penktoje klasėje mokėsi azerbaidžanietis Ru crula Achundovas. Ruchula labai gerai rašydavo rusų literatūrą, kad Asanovas prastai rašęs re

ros rašomuosius. Talyb-Zade prisimena, kad V. Krėvė - Mickevičius ne kartą buvo atkreipęs jo dėmesį į tai, kad Ruchula turįs neabejotiną literatūrinį talentą: „Jeigu jis taip gerai rašo temas rusiškai, aš įsivaizduoju, Abdula, kaip jis rašytų gimtąja kalba“. Vieną kartą V. Krėvė - Mickevičius nustebino visą mokyklą, parašydamas Achundovui už rusų rašomųjų, ne 5, o 5 plius. Labiausiai įtūžo mokyklos inspektorius Popovas, tučtuojau pareikalavęs, kad bent pliusas būtų nubrauktas. Bet pedagogų tarybos posėdyje V. Krėvė - Mickevičius puikiai apgynė parašytą pažymį.

Arba štai kitas pavyzdys, kurį pateikia Šachbazovas Abdula Abas ogly prisiminimuose apie savo brolių, įžymų azerbaidžaniečių rašytoją Tagy Saclibazų. Kai V. Krėvė - Mickevičius sužinojo, kad Tagy labai skurstas, jis surado jam repetitoriaus vietą. Tai buvo didelė parama pradedančiam rašytojui.

Žinomas taip pat įdomus faktas iš įžymaus geografo, moks lininko Gady Alijevo jaunystės. G. Alijevas, labai neturtingų tėvų vaikas, buvo miesto savivaldybės stipendistas. Jam ne kaip sekėsi rusų literatūros rašymieji ir štai, gavęs paskutiniam ketvirtįje dvejetą, G. Alijevas būtų netekęs stipendijos.

Tai sužinojęs, V. Krėvė - Mickevičius pats pataisė pažymį, ir pedagogų taryba turėjo nusileisti jo autoritetui. Dar didesnės pagarbos mokslinijai tarpe jis pelnė, apgynęs mokinį Asanovą Gulam Ali Abas Kuli ogly. Mokykloje ky šių emimų buvo pagarsėjęs ma tematikos mokytojas Sidorenko, kuris, vaikydamasis privačių pamokų, pradėjo tyčia ma žinti pažymius. Kartą, kai Sidorenka visai nepelnytai parašė Asanovui Gulam Ali Abas Kuli ogly dvejetą iš algebrės, šis visos klasės akivaizdoje išrėžė jam: „Mano dalia — dvejetainis, juk aš ne milionieriaus Muchtarovo sūnelis, kuriam už pinigų gerus pažymius rašo te“. Klasėje kilo sąmyšis. Sidorenka nudrožė tiesiai pas direktorių. Asanovas, susirankiojęs knygas, išbėgo iš mokyklos, nutaręs čia nebeįėjti. Ir tik pasivijęs jį V. Krėvė - Mickevičius privertė grįžti; jo dėka Asanovas išvengė ir Sidorenkos keršto. V. Krėvė - Mickevičius pedagogų taryboje gana griežtai pasmerkė kyšininkavimą, Sidorenką pavadino neišprusėliu, žeminančiu pedagogo vardą, luošinančiu ir žalojančiu jaunimo sąmonę, vaikų sielas.

mes nieko tikro, galima sakyti, ir nesuprasime. Teks kol kas gelbėti jį savo intuityja, kol žinių maža. Cardiaca*) paskyrė? — Paskyriau.

— O gal, daktare, pasiukotumėt ir padarytumėt bent šlapimo analizę?

— Bet tuo laiku visi kiti ligoniniai liks be priežiūros.

— Na, kaip nors pasistengsim, kad to nebūtų. Patalki ninkausiu jums aš. Žinot, kur raktai-nuo laboratorijos?

— Žinau.

— Puiku. Sesele, paruoškite kateterį. Paimsime šlapimą. Cukraus, daktare, greičiausiai nerosite. Kraujuje irgi rastumėt normą. Esant diabetinei komai**), čia, prie ligonio lovos, kvepėtų kaip vaisių krautuvėje. O dabar, net prisikišus prie nuro, nesijaučia acetono kvapo.

— Įtariat ureminę***) komą?

— Irgi ne. Nėra charakteringų simptomų. Tačiau kol nėra analizė, nieko negalima tvirtinti. Infarkto****) taip pat neįtariu: širdis plaka puikiai, ritmiškai. Sesele, pasiruoš kitą pat skrandžio plovimui. Jei analizė nieko aiškesnio ne parodys, žiūrėsim kaip į apsinuodijimą. Gal geriau — nusi nuodijimą. Pasitaiko gi ir tokių dalykų pasaulyje. Nors tai daugiausiai moteriška priemonė, vyrai nuodijasi retai.

Kieme Barvainienę perpūtė atšaurūs vėjai. Čia jie nesi

*) Skaitoma: Kardijaka. Bendras vaistų, stiprinančių širdį, grupės pavadinimas.

**) Diabetas — cukraligė. Koma — gilaus sąmonės netekimo būklė.

****) Uremija — sunki ligos būklė, atsiradus kraujuje šlapimui.

****) Infarktas — širdies vainikinės arterijos užsikimšimas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

BALYS SRUOGA GARSIAKALBIUOSE

Kai 1878 metais Edisonas išrado fonografo, negalėjo įsivaizduoti, kad jo ateitis bus tokia didelė, kokia kad dabar yra, kai fonografo įpėdiniai pakeitė savo formą ir didele dalimi turinį, panaudojant elektroniką. Patefonija arba tiksliau — fonografija, dabar — didžiulis biznis, kuriam skiriamas milijardai dolerių, kuriuo geriausiai verčiasi visokios rūšies biznieri, didesnės iniciatyvos ir judesni žmonės.

Montrealio Lietuvių dramos teatras šioje srityje parodė gerą iniciatyvą, skonio ir sumanumo. Labai gerai buvo išleisti Burutos „Baltaragio malūno“ plokštelės, o Balio Sruogos „Milžino paunksmė“ išleista ne tik puikiai, bet ir mėsniškai.

Tačiau darbo žmogui netaip lengva surasti tris valandas laiko, kad galėtų išklausti šį labai įdomų veikalą, įrašytą į tris ilgo grojimo plokšteles, kurių kiekvienai pusei reikia visos pusės valandos. Bet užtai kai jau prisėdi paklausti, nejučio mis išsėdi visos tris valandas.

Pirmiausia klausovą sužavi nuostabiai graži Sruogos kalba, kurią Montrealio Dramos teatro perduoda labai gerai. Girdi ne tik žodį, bet ir šnabždesį. Kalba, Sruogos sąmojus, replikų taiklumas ir sodrumas, minties gajumas — žavi. Todėl „Milžino paunksmę“ galėtų klausyti ir dar ligiau. Todėl ir šių plokštelių ileidimas yra labai pagirtinas vertingas dalykas.

Gaila, kad plokštelėse paliktos silpnos vietos, kurios buvo šomuosius iš rusų literatūros, jis ėmęs kviesti jį pas save ir čia liepdavęs rašyti diktantus, siūlydavęs perskaityti atitinkamas knygas ir t. t. Nepamiršdavęs ir pavalgydinti alkaną Asanovą. Ilgainiui jis pasidarė dažnas V. Krėvės - Mickevičiaus svečias. Jis svajojo būti mokytoju, ir V. Krėvė - Mickevičius pagyręs jį už šiuos gerus norus, sakydamas, kad Azerbaidžanui labai reikia išsilavinusių žmonių, ypač mokytojų, kurių likiantis plati dirva.

Baigęs realinę mokyklą, Asanovas neturėjo lėšų važiuoti kur nors kitur mokytis, o Baku mieste augstųjų mokyklų nebuvo.

V. Krėvės - Mickevičiaus rūpesčių jis gavo klasės auklėtojo padėjėjo ir rusų kalbos dėstytojo įžanginėje klasėje vietą. Tai buvo tikrai nelengva, nes Asanovas buvo „čionykštis“.

Jis buvo pirmas azerbaidžanietis, gavęs tokį darbą. Dabar jau 40 metų Asanovas dėsto rusų kalbą Azerbaidžano mokyklose. Bus daugiau.

pastebėtos jau premjeros metu ir kurias konstatavo ir JAV lietuvių spauda. Bet to dabar jau nepataisysi. Nebent naujoje laidoje jas galima būtų koreguoti, nes tai lengva padaryti jas aplenkiant, iš ko leidinys tikrai išlošų. Taip gi reikia sutikti su Bradūnu, kad veikalas permen kai užbaigtas, kai pats finalas galejo ir turėjo būti daug efektingesnis.

Už tai šių plokštelių palydovas — albumas — išleistas tikrai meniškai puikiai. Tat visu moje „Milžino paunksmė“ yra puikus ir labai naudingas leidinys.

„Milžino paunksmę“ režisavo B. Pukelevičiūtė, vaidino: Jogaila K. Veselka, Sofija B. Pukelevičiūtė, Julijona B. Malaiškienė, Katažyna V. Vaičiūnaitė, Elžbieta F. Sidoravičiūtė, Zbignieva L. Barauskas, Stanislova V. Sabalys, Popiežiaus legatą A. Urbonas, Sieščencą V. Keibelis, Krokuvos vojevo d. V. Skaisgiris, Sandomerio vojevodą K. Simaniūktis, Rumbaudą St. Kęsgaila, Švitrigailą J. Akstinas, Vavžinecą L. Lapinas, Naratorius F. Sidoravičiūtė ir kt. Garsų efektai Z. Lapino. Leidinyje — Albumas: įžanga B. Pukelevičiūtės dail. T. Valius, nuotraukos „Luna“. Leidinį galima gauti adresu: K. Veselka, 1067 De Grand-Pro., Duvernay, P. Q., Canada. Kai na 15 dol.

VASARIO 16 GIMNAZIJA SIEMET BAIGĖ

Šie abiturientai: G. Bauras, H. Dičpetris (iš Anglijos), J. K. Kštas (atvykęs neseniai iš Lietuvos), Z. Počulis, R. Sakalauskaitė. Visi jie yra pasiryžę tęsti mokslą universitete, nors daugumai jų trūksta lėšų. Du jų — Bauras ir Počulis per Velykų atostogų laikotarpį dirbo prie plento darbo, kad tuo būdu kiek nors užsidirbtų mokslo pradžiai.

VILNIAUS UNIVERSITETE

mokslinėje konferencijoje, trukusioje tris dienas, L. Lenkaus skaitė apie Aduktisko apylinkės vestuvines dainas, S. Valiulis apie novatoriškumą šiuolaikinėje apsakyme, V. Šimkutė apie kultūrinius portvarkymus sov. Lietuvoje. Konferencijoje dalyvavo, Latvijos, Bielo rusijos ir Ukrainos studentai.

VILNIAUS KONSERVATORIJOJE

irgi vyko mokslinės draugijos konferencija, kurioje dalyvavo Latvijos ir Estijos konservatorių studentai. Diskusijose dalyvavo prof. Karnavičius, A. Budriūnas, J. Gaudrimas, J. Fledžinskas. Konferencija gerai įvertino B. Skirgilo, Liū Alekso, J. Gedvilaitės darbus.

ISLEISTAS TOPOGRAFINIS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Dail. Vijeikio leidykla Čika goje išleido topografinį Lietuvos žemėlapi, kurį sudaro 125 atskiri lapai, sudedami į vieną žemėlapi. Jo kaina 25 dol. Užsisakyti galima adresu: 5747 So. Campbell Avenue, Chicago 29, Ill., USA.

DAIL. ROMUALDO BUKAUSKO

tapybos darbų paroda atidaryta gegužės 15 d. Agnes Lefort Gallery, 1504 Sherbrooke St. W. Tai pirmoji jo vieno paroda, bet su kitais dailininkais jis dalyvavo: Montrealio Muzėjaus pavasario parodoje, Šv. Elenos saloje „Young Painters under 35“, Šv. Elenos saloje skulptūrų parodoje, McGill universiteto bibliotekos kieme skulptūros parodoje, kur laimėjo pirmą vietą „Burnside Mural“ konkurse.

R. Bukauskas yra modernus dailininkas ir jo paroda įdomu aplankyti. Patartina ją aplankyti visiems lietuviams.

ATIDARYTA DAIL. E. URBAITYTĖS PARODA

Gegužės 13 d. atidaryta paroda „one man show“ dailininkės Elenos Urbaitytės, Ruth Sherman Galerijoje, New Yorke. Dailininkė Elena Urbaitytė priklauso jaunesniųjų tapytojų kartai. Ji yra abstraktaus meno atstovė.

Meno studijas pradėjo Meno institute Kaune. Atsidūręs tremtyje, tęsė jas Muncheno Meno Akademijoje Vokietijoje (1946 — 1948 m.), o vėliau baigė Freiburge-Br. Eco le des Arts et Metiers, vadovaujama dail. V. K. Jonyno.

Gavus Prancūzijos valdžios stipendiją, studijas gilino Paryžiuje.

Į JAV atvyko gavus World Student Service Fund stipendiją. JAV 1952 gavo BA Alabamos College, o šiais metais gautas T. C. Columbijos universiteto MA.

Dėsto tapybą Long Island, Massapegn, mokykloje.

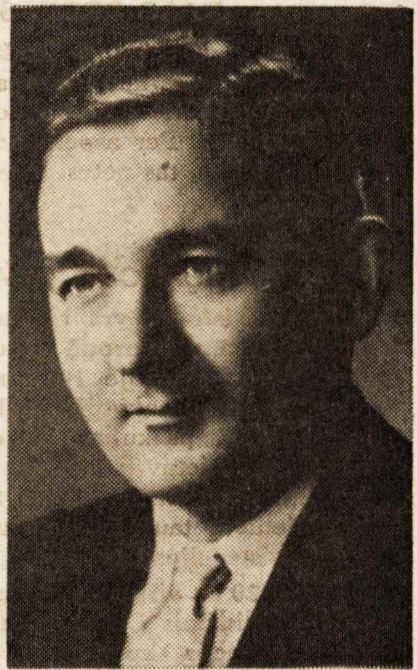
Dailininkė yra daug apkeltaus. Vasaros atostogų metu lankė Ispanijoje, Italijoje, Meksikoje ir kituose kraštuose.

Nors išėmė, būdama jauna, atsidūrė viena, (tėvelis davė vokatus ir visuomenininkas Ignas Urbaitis, žuvo Sibiro tremtyje), tačiau Elena Urbaitytė siekė užsibrėžto tikslo. Baigė studijas ir visą laisvalaikį pašvenčia tapybai.

Jos parodos New Yorko visuomenė laukia ir manoma ji bus gausiai lankoma. B. N.

● Hamburgo Un-te studijuoja: A. Lingė, J. Klimaitis, V. Barusevičius, Kristina Šikšniūtė, Bernardas Šikšnius, A. Jasaitis, broliai Brinkiai, Zibertas, Liū džuvaitytė ir kt.

SOL. V. KEBLYS SUŽAVĖ JO LIETUVIŠKOMIS DAINOMIS

Montrealio lietuvių kolonijos solistas V. Keblys šį pavasarį dalyvavo muzikų konkurse Kanados sostinėje, Ottawoje. Kaip dainininkas, jis dalyvavo keliuose dainavimo skyriuose ir laimėjo pirmas arba antras vietas. Bet ypatingą pasisekimą jis turėjo pildydamas lietuvių dainas.

V. Keblys dainavo K. V. Ba naičio dvi dainas — Vai toli, toli ir už žalos girelės ir A. Kačanausko — Gėriau dieną. Jury komisijos narė D. A. Park užrašė įvertinimą: Įdomiai, žavi melodija, puikus išpildymas. Jis tiki tuo, ką dainuoja ir išpildymas yra geras. Apie paskutinį dalyką D. A. Park parašė: Nuostabi liudies daina, puik padainuota. Nieko daugiau galima pasakyti kaip tikti ačiū. V. Kebliui už lietuvių liudies dainų išpildymą buvo įrašytas auščiausias pažymys ir paskirta pirmą vieta.

V. Keblys lietuviškųjų dainų parodymu Jury komisijoje sukėlė tiesiog susižavėjimą. Sostinės laikraštis „The Ottawa Citizen“ (1961. geg. 5), rašydama apie konkursą, lietuvių dainoms paskyrė specialų skyrių, įvardinę jį „Terrific“, kas reiškia auščiausiai, negu nuostabiai puiku. Minėtoji Jury komisijos sprendė laimėtoją atstovui dar pareiškė: „Aš visai ncsu prantu lietuvių kalbos, bet tai, kas buvo išpildyta, yra nuostabu.“

Ir tai jau ne pirmas kartas, kada Kanados konkursų vertintojai susižavi lietuvių liudies dainomis. Gaila, kad mes nemo kame plačiau jas paleisti į pasaulinę gaidų rinką ir nemoka me savo kompozitorių išvesti į pasaulines padairas.

VISŲ KANADIEČIŲ MENO PARODA

kuri buvo atidaryta Toronte, O'Keefe Centro patalpose gegužės 3 ligi 7 d., paroda buvo atidaryta dar ir kitose Kanadai vietovėse globojant Ottawos Meno Galerijai. (CS).

bet žemė taip pat slydo iš po jos.

— Viešpatie, kas gi čia! — šūktelėjo ji, tačiau niekas jau neatsiliepė gretimame kambaryje.

Ją pagavo siaubas. „Mirštu“ — pagalvojo Viktorija. Ji buvo vienu viena tolimame pastate, o dabar jai buvo reikalingas bet koks gyvas žmogus. Ji išsiverdėjo į kiemą, jausdama, kaip kojos jos nebeklausio. Nuo širdies ėmė kilti šleikštulys, augstyn, prie gerklės, ir ėmė ją smaugti.

Tas šleikštulys buvo toks basus, jog ji net lievosi bijo jus. Ir ūmai jis atleido gerkle, pranyko, nebesipynė kojos. Viktorijai buvo taip gera, kad ji pamiršo viską ir Tomą, ir Adomėną, ir ligoninę, ir vaikus, ir tai, kas ji tokia ir kur ji yra.

Atitoko ji jaukiame baltame kambarėlyje ir negalėjo suvokti, koks gi tai kambarys. Kodėl ji lovoje, apsirengusi, nuauta, kodėl ji su atsegta krūtine, kai šaliai sėdi Adomėnas ir stovi susirūpinusios seserys?

Viktorija tuoj užsikleidė ant krūtinės marškinius; nuo to menko judesio jai vėl ėmė darytis šleikštulys. Tačiau dabar tai teturko akimirka.

— Ir išgąsdinot mus, daktare, — tarė kimiai Adomėnas. — Visa laimė, kad pamiršot pasimti ligonio šlapimą. Sesuo — iš paskos, na ir rado jus kieme. Iš to išgąščio pati vos ne susirgo.

— Kieme? — Viktorija stengėsi prisiminti visą įvykį. — Ak, taip, taip... Ilgai aš ten gulėjau?

— Nežinome, kiek buvotė užtrukusi laboratorijoje, daktare. Seselė išbėgo po gero ketvirčio. Turėjome juk dar šlapimą pamti. Ir ko jūs taip skubėjote į tą laboratoriją?

Viktorija pakraipė pečiais. Iš tikrųjų, ko gi ji taip skubėjo? Dabar ji buvo jau prisiminusi visą įvykį, beveik su dalmėmis. Iki tos akimirkos, kai atsidūrė kieme.

— Visa laimė, kad šalčiai ne kažin kokie, — nedrąsiai įsiterpė seselė. — Nors vėjai žvarbesni, negu itkrą žiemą...

Bus daugiau.

MONTREAL

Filmų menas

EXODUS

Visas laisvasis pasaulis snū duriuoja karo nemažonumų pamiršime. Į šią paviršutiniškai ramią padėtį Leon Uris, tartum sprogstamą medžiagą, įmetė savo novelę, pavadintą „Exodus“, kuri bent trumpam laikui sugrąžina pasaulį į praeitį ir atskleidžia žydų tautos tragediją.

Filmo turinys, istorinių įvykių paremtas, meta objektyvų žvilgsnį į tas sąlygas, iš kurių išaugo moderni Izraelio valstybė. Filmas reikalauja bent bendro susivokimo žydų tautos ir jų valstybės klausimu. Taip pat svarbu žinoti tarptautinius politinius sumetimus, dėl kurių žydų pabėgėliai po karo buvo suvežti į Kipro salą, kur ir prasižėdė filmo veiksmas.

Kipro saloje jie tūkstančiais gyvena vielmomis aptvertose stovyklose anglų karinėje priežiūroje. Jie ten suvežti, nes jokia kita valstybė neįsileidžia, o savosios neturi. Emigracijos kvo ta į Palestiną neprieinama, todėl jiems nieko daugiau nebelieka, kaip stengtis nelegaliais būdais į ją patekti. Todėl po grindyje suplanuojamas vieno laivo su 600 žydų pasprukimas. Šiai kelionei apskritai vadovauja Ari Ben Cannan (Paul Newman), šiam reikalui atvykęs iš Palestinos. Pagal numatytą planą pasiseka žmonės sugabenti į laivą. Tačiau laivui pasprukti nepasiseka. Ari, perėmęs laivo vadovavimą, nesutinka išlaipinti žmonių, siūlydamas verčiau susisprogdinti negu nusileisti. Jis būtinai reikalauja leidimo plaukti į Palestiną.

Laivas pavadinamas „Exodus“ vardu, kuris simbolizuoja žydų pabėgimą iš Egipto vergijos į žadėtąją žemę. Laive esą keleiviai pasiryžta kovoti iki paskutinio. Jie išmeta iš laivo visą pasiimtą maistą ir nutaria badauti tol, kol jų reikala vimai bus išklaustyti. Jie tai daro, skatinami vilties, kad šis pasiaukojimas gali turėti didelę reikšmę žydų tautos ir valstybės atečiai. Po ilgų badavimo dienų pasaulis atkreipė dėmesį į „Exodus“. Kova buvo laimėta. Tūkstančiams žmonių buvo duotas leidimas emigruoti į Palestiną.

Eva Marie Saint vaidina amerikietę Kitty Fremont, kuri lankosi Kipro saloje. Būdamas žydų stovykloje gailestinga sesuo, ji net patenka drauge su Karen į „Exodus“, ten su visais badauja ir plaukia į Palestiną.

Palestinoje ji pamato tikrą žydų gyvenimą ir troškimą atsigurti nepriklausomą valstybę. Ji mato, kaip vaikai ruošiami kovai prieš arabus, prieš kuriuos ir ji pati vėliau stoja į kovą.

vą šalia Ari ir kitų savo naujų draugų.

Apskritai, filmas parodo žydų tautos kelią į Izraelio valstybės įkūrimą.

PEPE

Pamatyti šią gyvą ir įdomią komediją yra tikras malonumas. Kad filmas taip sklandžiai ir patraukliai vystosi, yra didelės nuopelnas komedijauto Pietų Amerikos simpatiškojo Con tinfla, kurs vaidina Pepe, riek sikiėti, labai prisirišusį prie savo baltos žirgo, vardu Don Juan. Varžytynių metu jo žirgas tenka nusigyvenusiame filmų direktoriui (Dan Dailey). Tai labai smarkiai sukrečia Pepe gyvenimą. Jis tą arklių auginio kaip savo sūnų. Pagaliau jis nutaria vykti į Hollywoodą, kad galėtų pasimatyti su savo sūniumi Don Juan. Naivus Pepe charakteris Hollywoodo susikerta su to modernaus gyvenimo eiga, iš ko ir kyla daug juokingų scenų.

Pakeliui pas savo „sūnų“, Pepe susipažįsta su jauna mergaite Susie (Shirley Jones), kuri nusivylusi Hollywoodu, filmų direktoriais ir artistais. Čia ji susitinka Dan Dailey, kuris ją pakviečia savo naujam filmui, finansuojamam Las Vegas mieste laimingai praturtėjusio Pepe. Sukant filmą, Pepe palaiko Suse simpatiškuoju už meilę. Nupirka jai žiedą ir vaikiškai galvoja apie vedybas, tačiau tampa skaudžiai nuvilintas, kai sužino tiesą. Bet filmo pabaiga laiminga, nes jis atgana savo Don Juan, kas jam padeda užmiršti visus nusivylimus.

Filmą labai pajvaina eilė garsių artistų, kurie vienas po kito pasirodo ekrane, vis ką nors įnešdami, kas yra charakteringa jų asmenybei. Jie visi sukuria puikių deimantų filmui papuošti ir pajvairinti. Iš viso čia pasirodo 35 pirmos eilės artistai.

ONE HUNDRED AND ONE DALMATIANS

Naujas Walt Disney studijos tapytas filmas, susilaukęs didelio pasisekimo kino teatruose. Tai pasaka apie Dalmatian šunų šeimynėlę, kurie yra gaudomi kailiniams. Pasirinkta tema labai dėkinga, ypač kai ji kuria ma lakios Walt Disney vaizduotės. Joks kitas gyvulys nesulaukia tiek simpatijos pasirodęs toms temoms konfliktas, kaip šuo, geriausias žmogaus draugas. Walt Disney, tai gerai žinodamas, paruošė vieną geriausių savo kūrinių.

Filme gražiomis spalvomis

Gera naujiena!

Kaufman's Woollens & Textiles

Wholesale and Retail

3997 ST. LAWRENCE BVD.

TEL. VICTOR 2-5319

ATIDARĖ AGENTŪRĄ

SIUNTINIAMS LIETUVON

Iš čia pasiūsite isuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

Importuojame iš Anglijos

didžiausį pasirinkimą geriausių angliskų vilnonių medžiagų vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą vilnonių, kašmiro ir šilk. skarelių.

Įpelių, paklodžių ir užvalkalų medžiagos.

Didelis pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikiškų apatinių ir viršutinių baltinių, megztukų ir kitų medžiagų.

Ateikite ir įsitikinkite, kad čia perkant sutaupysite.

Priimame užsakymus

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas.

St. CATHARINES, Ont.

278 ST. CATHARINES SLA KUOPOS VEIKLA IR SUNKUMAI

SLA kaip seniausia ir pro duktingiausia iš lietuviškų organizacijų surado derlingą dirvą mažoje, bet energingoje St. Catharines lietuvių kolonijoje. Per penkerius metus išaugo iki 60 narių, tai yra apie ketvirtą dalis visų kolonijos gyventojų. Šiuo skaičiumi užpelnyti gali ma didžiulius ir proporcingus skaičiavimu gal bus pralenkusi ir seniausios SLA kuopas.

278 SLA kuopa pasižymi ne garsiais šūkais, bet tyliu ir kultūringu lietuviška veikla. Imasi to darbo, kurio kitos organizacijos nedirba, todėl išvengė rungtyniavimo ir ginčų. Buvo apleista dirva bendradarbiavime su kitomis tautybėmis. SLA 278 kuopa lėtai, bet apgalvotai to siekia. Keletą kartų

j savo parengimus buvo pasi kvietusi estų tautinius šoukus. Šiais metais suėta įgeresnį ryšį su ukrainiais ir ateinančiam parengimui gegužės 20 d. pa trijų matavimų fone atvaizduoti šuniukai tampa žmogiškoms asmenybėmis ir įgauna žmogiškas charakteristikas. Tačiau ne pametamas kontaktas su realybe, nes šuniukai gyvena žmonių pasaulyje ir žmonių globoje. (II).

● Contemporary Art Society parodoje, atidarytoje Australijoje, dalyvauja mūsų dailininkai E. Kubbos, V. Ratas ir H. Šalkauskas.

ATSIŪSTA AMINĖTI

UŽUOLANKA 7—10 ir 11 numeriai. Leidinys gražus, gausiai iliustruotas. Adresas: 6051 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill., USA.

kviesti jų tautiniai šoukai. Toks bendradarbiavimas užplanuota praplėsti ir su kitomis lietuviams draugiškomis tautybėmis, ir bendri tautybių susibūrimai.

Vidujinėje veikloje buvo užsimojusi įsteigti lietuviams kultūrinį kampelį - biblioteką ir skaityklą, kur kolonijos lietuvių galėtų kultūringai praleisti laisvalaikį. Šis veiksmas priešais nusistatę asmenų buvo sutrukdymas. Tikėjimės, ateityje gal atsirast galimybė įvykdyti.

Šiuo metu kuopą siegia didesni sunkumai. Išvengus vidutinio sprogdinimo, bandoma išorai plėstyti. Viešai atkalbinėjami asmenys iš kuopos pasitraukti ir naujiems nestoti. Šalia esančios kuopos rengiamasi net dvi naujas kuopas steigti.

Bet vis dėlto reik turėti vilties, kad energingoji kuopos valdyba laimingai praves pro visas kliūtis. Kad taip įvyktų reik visiems lietuviams šiuos pasisventusius veikėjus paremti.

Š. m. gegužės 20 d., šeštadienį, prie St. Catharines — Port Weller Garden City Beach, višai ant kranto Ontario ežero ruošiamas pirmas pavasarinis rengimas. Programoje jau kaip minėjome dalyvauja net trys ukrainiečių šokių grupės. Tai visi susipratę lietuvių neturėtų šio rengimo pamiršti. reikia žinoti tai, kad rengėjai šokių, muzikos ir kitų malonumų, dėl darbų daugybės neina to ir negirdi. Jie visą tai daro iš pasišventimo savo tautai. Tad būkime visi to darbo padėjėjais ir visi maloniai laukiame šiai iliustruotas. Adresas: 6051 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill., USA.

SLA narys.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsm.

Izd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

BELLAZZI - LAMY, INC

DO 6-6941

76/78 George St.,

Ville LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Dury, langų rėmai. Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios dury, langai, virtuvės kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle, Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ ANTROSIOJ DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETO PRANEŠIMAS NR. 6.

II Dainų Šventės Komitetas praneša, kad nuo šiol visiems šventės reikalams tvarkyti yra atidaryta būstinė, kurios adresas yra šis:

Lithuanian Song Festival

2501 West 69 Street

Chicago 29, Ill.

Telef.: PROspect 8-2283.

Šiuo adresu prašome siųsti visus raštus ir kreiptis visomis informacijomis, nes šis adresas nuo šiol bus pastovus iki pat Dainų Šventės.

Labai svarbu. Dainų Šventės Komitetas pakartotinai prašo tų chorų, kurie dar nėra atsiuntę reikalingų žinių, nebedelsiant tuojau pat pasiųsti:

1. Bendrą fotografiją,
2. Dirigento fotografiją,
3. Trumpą apžvalgą,
4. Išdainavusių ar išgiedojusių chore daugiau negu 25 metus, anketas.
5. Choro sąrašą trijuose egzemplioriuose ir
6. Numatomas kelionės išlaidas.

Prisename tiems, kurie dar tų žinių nėra prisiuntę. Prašome ko skubiausiai tai atlikti, nes dėsime pristatyti medžiagą Dainų Šventės leidiniui ne paprastai vargina visą šventės rengimą.

Banketas. Šiuo metu naujai informuojame visus chorus, kad po II Dainų Šventės įvyks bendras banketas, kuriame visi chorų bei ansamblių nariai maloniai kviečiami dalyvauti ne mokamai.

Banketą Antrosios Dainų Šventės dalyviams sponsoruoja

Lietuvių Bendruomenės Chicago apygarda, kurios ribose vyksta ir pati Dainų Šventė. Banketo metu bus pagerbti ir visi tie choristai, veteranai, kurie choruose išbuvo 25 metus ar daugiau. Sąsąjyje su banketu, prašome bent apytikriai tuoj pranešti kiek iš Tamstų choro narių žada dalyvauti bankete. Tai yra reikalinga žinoti LB Chicago apygardos valdybai, nes tai surišta su vietos rinkimu ir finansinėmis išlaidomis.

Nakvynės. II Dainų Šventės Komitetas mano, jog daugelis choristų Chicagoje turi pažįstamų, pas kuriuos norės apsisotiti. Būtų labai gražu, kad tie, kurie mano nakvoti pas juos, parašytų jiems tuo reikalu po laiškučių. Tiems, kurie norės, kad nakvynės būtų parūpintos, Komitetas parūpins. Tam reikalui yra sudaryta speciali komisija. Tad vėl prašome atsiųsti sąrašą tų asmenų, kuriems tikrai reikalingos nakvynės. Jei kas norėtų nakvoti viešbutyje, Komitetas galėtų užsakyti vietas pagal prisiųstas pavardes ir norimus patogumus.

Biletai. Norintieji biletus užsisakyti paštu iš anksto, prašom rašyti būstinės adresu. Biletų kainos yra: 5, 4, 3, 2 ir 1 dol. Užsakant biletus kartu reikia siųsti čekį ar piniginių orderį atitinkamai sumai. Biletų vietos numeruotos. Choristams biletų nereikia.

Teskaamba dainos už laisvą Lietuvą! II Dainų Šventės Komitetas.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

... VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRASTUS

per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis

per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausius vaistus, gydymo reikmenis, medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašiną, akordeonus, dviračius, maistą ir tt.

Užsakymai iš kitur primami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent,

Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal.

Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue,

LACHINE.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBES

RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

TORONTO

DEIMANTINIS SLA JUBILĖJUS

Šiai garbingai Amerikos lietuvių pašalpinei organizacijai sulaukus 75 metus amžiaus, vietinė Toronto kuopa, atžymėdama šį neeilinį įvykį, gegužės 27 d., šeštadienį, ruošia jubilėjaus paminėjimą - vaišes. Pobūvis su trumpa oficialia dalimi įvyks didžiojo LN salėje (Dundas - Ossington g-vių kampas) 7 val. vakare. Laukiama svečių iš JAV ir kaimyninių SLA kuopų. Taip pat kviečiami bendruomenės ir kitų organizacijų atstovai.

SLA nariai ir bičiuliai, norintieji iš anksto išgityti pakvietimų, nes vietų skaičius ribotas, prašomi kreiptis telefonu į šiuos asmenis: S. Jokūbaitis RO 6-0417, A. Pundzius LE 1-4127 ir O. Indrelienė HU 5-2357.

Deimantinio jubilėjaus minėjime malonu bus matyti garbės svečių ilgametį SLA Pild. Tarybos narį Dr. St. Biežį, kuris SLA yra labai daug nusipelnęs, tai bus įdomu išgirsti jo pranešimą apie nueitą SLA kelią ir atsiemtus didelius laimėjimus.

Taip pat yra kviečiama ir tikimasi, kad į šį minėjimą atsilankys ir daugiau garbės svečių ne tik iš Toronto, bet ir iš toli mesnių Kanados vietų: „N.L.“ red. J. Kardelis iš Montrealo, taipgi St. Catharines ir kai kurių kitų SLA kuopų atstovai. Iš Toronto: „T. Ž.“ red. Dr. Pr. Gaidamavičius, Šv. Jono par. kleb. kun. P. Ažubalis, Prisik. par. kleb. tėvas B. Placidas, radio val. vedėjas J. R. Simanavičius, Liet. B-nės, Šv. Jono Kr. dr-jos ir sporto klubo „Vyts“ atstovai.

Po turiningos oficialios dalies, kuri susidės iš kalbų ir meninių numerių, bus turtingos vaišės ir šokiai prie geros muzikos. Visi nariai ir prijuočiantis maloniai kviečiami atsilankyti. Pradžia 7 v. v. ap. ir S. P.

NEMALONIOS ALKOHOLIO PASEKOS

Nors mažas lietuvių skaičius, palyginti, yra atsidūręs nelaimingųjų alkoholikų tarpe, tačiau pasekmės yra labai nemaloniai. Vienas torontiškas gėrimų pasėkoje, buvo sunkiai sužeistas ir galvą, o po operacijų — neteko proto ir šiuo metu randasi psichiatrinėje Toronto ligoninėje. Kitas vėl, po sunkios galvos operacijos, sunkiai atgauna protinį pajėgumą. Ar

tai ne baisios pamokos visiems, kurie kartais per lengvai bando žiūrėti į alkoholio pasėkas. ● Jerašius Brunonas baigė humanitarinius mokslus Canberroje ir rengiasi studijuoti ekonomiką.

LIETUVIŠKI VARDAI KANADOS ŽEMĖJE

Lietuviška bendrovė „ALKA“, vadovaujama inž. P. Augustinavičiaus ir valdybos narių Inž. B. Jackaus, B. Vaškelio, A. Kairio ir kitų, prieš ilve įtęta metų užpildo Toronto miesto ribose tarp 5-to ir 27-to kelio, plotą žemės. 100 sklypų jau yra parduota, kiti 100 sklypų pardavimo stadijoje. Planuojant minėto gabalo žemės sklypus ir išvedant gatves, buvo išrūpinti iš miesto valdžios trys gatvių pavadinimai lietuviškai: „Venta“, „Nida“ ir „Neries Court“.

Ši lietuvių bendrovė davė darbo ir kitoms lietuviškoms bendrovėms, „Kova“ ir „Danaga“, kurios sklypuose stato namus.

„Alkos“ bendrovė, nors tik pora metų kai egzistuoja, o jau pasižymėjo dosnumu: šių eilučių rašytojui įdavė 200 dol. čekį sušelpiti mūsų lietuviybės židinį, Vasario 16. gimnaziją Vokietijoje.

Tai gražus pavyzdys. Br.

BUS VARŽYTYNĖS

Š. m. gegužės mėn. 20 d. bus parduodamas iš varžytynių V. Kuzmos vasarnamis su kabino mis.

Vasarnamis tinkamas gyvenimui ir žiemos metu. Adresas: Glenwood Str., Lot 49X50, Wasaga Beach, Ont. Objektas vertas susidomėjimo. Teirautis tel. LE 2-8723.

BAIGIASI MOKSLO METAI

Šiais metais gražus skaičius lietuvių studentų užbaigia mokslo Toronto universitete, o taip pat įvairiose kolegijose. Dalia studentų baigę mokslą metus, įeina vasarai darbų.

LSB Rajono Vadeiva.

— Nkrumah pasiskelbė Ganos diktatoriumi bei vienavaldžiu.

— Tuniso prezidentas Bourguiba lankėsi Ottawoje ir Washingtone.

TAVO VIENKARTINĖS AUKOS LAUKIA TOKSTANČIAI LIKULIŲ TAUTIEČIŲ VOKIETIJOJE

LIETUVIAI VEIKIA VIS...

Atkelta iš 3-čio psl.

N. Zelandija.

ORIENTUOJAS STUDENTŲ TO LAIŠKAS

Vasario 16-sios proga trys didieji N. Zelandijos dienraščiai — „The New Zealand Herald“, „The Press“ ir „The Otago Daily Times“ — išspausdino lietuvių studento laišką, iškeliantį Sovietų S-gos veidmainių kumą ir Lietuvos, Latvijos, Estijos pavergimą. „The Press“ skiltyje pasirodęs laiškas išskaukė eilę pasisakymų. Tą patį laišką Australijoje atspausdino ir Melbourne „The Age“.

KALBĖS APIE LIETUVŲS TRAGEDIJĄ

Auckland Lyric Harmonists choras pakvietė lietuvių tautinių šokių grupę dalyvauti jų rengiamame koncerte, miesto rotušėje. Taip pat N. Z. People's University Association pakvietė G. Procutą kalbėti „Lietuvos tragedijos“ tema.

PRAKTIŠKAS STUDENTŲ SUSIPAŽINIMAS

Aucklando Universitete įvyko Students' International susipažinimo vakaras, sutraukęs keletą šimtų tarptautinę publiką. Vakaro metu europiečių studentų vardu kalbėjo G. Procuta, ragindamas dalyvius giliau pažinti kitų kultūrą, papročius ir problemas, kaip stiprią pagrindą tarptautinei draugystei.

Metų pradžioje universitetan įstojo Audronė Cibulskytė ir Dalia Pečiulytė.

Anglija.

PRIEŠSEKMINIS STUDENTAMS

svarbus reiškinys, į kurį kreipia ma daug dėmesio, tai jaunimo atsilankymas Sodyboje Sekinių išvakarėse, į jiems specialiai ruošiamą pasilinksminimą. Visi jaunuoliai kviečiami dalyvauti.

SODYBOS IŠLAIKYMO REIKALAS

iškilo įsiekant išeičių L. Namų Bendrovės finansinei krizei išspręsti. Tenka pasidžiaugti, kad šis reikalas gana palankiai sprendžiasi dėka būrelio asmenų (apie 40), kurie sutiko su teikti Bendrovei paskolas tokiu sunkiu momentu, kai bankai atsisakė Bendrovei padėti.

VASAROJIMAS LIETUVIŲ SODYBOJ

Vidutiniškai imant, Sodyboje per tris vasaros mėnesius gautama apie 650 savaitinių užsakymų. Ligi šiol tokių užsakymų gauta 228. Iš jų 62 iš lietuvių, o 164 iš kitataučių. Taigi lietuviams reikia smarkiai pasitemp

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ofce WA 4-9501
Res. BE 3-0978

Lietuvio Advokato Įstaiga.
Victor D. ALKSNIŠ
Advokatas — Notaras
62 Richmond St. West
(Kampas Bay ir Richmond)
Room 901.

Toronto, Ont.
Telefonas EM 2-2585

A. E. Mc KAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,
TORONTO 1, Ontario.

ti ir užpildyti bent trečdalį gali mų užsakymų.

Tradiciinis Sekminių lietuvių sąskrydis sodyboje bus ruošiamas ir šiais metais. Šis sąskrydis be abejo, bus vienas prody mų, kaip Anglijos lietuviškoji visuomenė prisidės prie sodybos išlaikymo. Sąskrydžio reikalais rūpintis DBLS Vaidybos nariai J. Lūža ir Z. Juras.

Argentina.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE SEIMAS

įvyko Buenos Aires mieste Dr. V. Kudirkos vardo salėje, Av. Santa Fe 317, Lanus Oeste, bal. 8—9 dienomis. Dalyvavo 7 skyrių atstovai. Pirmininkavo Dr. A. Kairelis, susirinkimą atidarius J. Stalioraičiui.

Seimas susilaukė daug sveikinimų. Iš skyrių atstovų pranešimų paaiškėjo, kad šis susivienijimas turi 550 narių. Nutarta organizaciją plėsti į Kosario miestą.

Kadangi miesto Lanus savi valdybė tiesia gatvę per SLA parką, tai atperka dalį žemės ir avansu už ją jau įnešė apie 120 tūkstančių pezu. Šiuo nuosavybės reikalu išrinkta komisija, kuri nutarė iš miesto v-bos reikalauti 600 tūkstančių pezu už nusavintą nuosavybę. Kadangi gatvės vedimu sužalotas SLA parkas, tai jis manoma išparceluoti ir sklypuose leisti įsikurti lietuviams.

Šeimo posėdžiams pasibaigus, buvo „asado“ pietūs, kuriems ant įšimo buvo iškepti avinai. Pietų metu organizacijos statybų plėtimui suaukota keletas tūkstančių pezu.

Australija.

KODEL AUSTRALIJOJE LIETUVIAI BĖGA IŠ AMERIKOS

Jau buvo rašyta, kad kai kurie lietuviai, manę apsigyventi Amerikoje, pagyvenę joje grįžta atgal į Australiją. S. Mikučionienė, Amerikoje pagyvenusi 7 mėnesius, sugrįžo į Australijos sostinę Canberrą ir pasakoja savo išspūdžius:

„Pirmas išpūdis Amerikos krantus pasiekus nebuvo geras. San Francisko gatvių nešvarumas, daugybė juodųjų, slapi nęjančių ir miegančių gatvėse, lyg ir nežadėjo nieko įdomaus. S. Mikučionienė didžiumą laiko praleidusi Worcester Mass. Jame gyveną apie 15 tūkst. lietuvių.

Worcesterio lietuvių išsikūrę normalaus amerikoniško darbininko gyvenimo lygyje. Veik visi dirbą fabrikuose ir drebą būti atleisti iš darbo. Gyveną su mažom išimtim, miesto centru ribose, trijų, keturių butų namuose.

Vienbutį namą Amerikoje gali įsigyti ir išlaikyti tik turtingesni žmonės. Tokie namai, kaip Canberroje gyvena mūsų tautiečiai, Amerikoje esanti svajonė.

Uždarbiai esą geri ir luksu sinės prekės pigios. Pirkti galima esą viską be jokių depozitų ir veik visa Amerikos tauta perkanti viską išsimokėjimui. Nuo uždarbio 80 dol. savaitėje atskaitą 15 dol. taksų. Visokiau si draudimai ir mokesčiai esą labai brangūs ir todėl ir iš mažų pajamų pragyvenimui ir taupymui nedaug telieką. Savo malonumui canberiškiečiai daug daugiau sau leidžia. Veik visi Amerikos lietuvių savo laiką esą suskirstę į darbą, televiziją ir miegą. Tautietis, užėjęs pas tautietį, nesąs kviečiamas sveta.

LIETUVIAI KURIA LIETUVISKĄ SEIMĄ

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuviškos aplinkumos, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaptis garantuota. Patarna vimas nemokamas, nes reikalas tautinis.

Bukime sveiki!

VEDA DR. V. TERCIJONAS

Vitaminas D —

priešrachitinis faktorius (veiks nys), yra žinomos jo dvi rūšys: ergosterolis ir cholesterolis kaip provitaminai (pirmtakai).

Ergosterolis, kurs yra augaluose, švitinant ultravioletiniais spinduliais aktyvuojasi ir virsta vitaminu D2 (viosterolis ar kal ciferolis). Kitas produktas gautas iš žuvis, vadinamas vitaminu D3, randa mas žuvų taukuose, švitintam piene ir maiste. Jis taipogi gaminamas odoj laikomoj aušeng ta saulės šviesoje (ultravioletiniuos spinduliuos). Daugumas maisto produktų turi mažai šito vitamino, nedidelius jo kiekius turi kiaulinio trynys, jeknos ir žuvis. Gausus šaltinis yra žuvis, taukai, pagausintas pienas turi 400 vienietų litre arba kvor toje. Vitaminas D turi įtakos kalcio ir fosforo absorbcijai (įsi siurbimui) iš maisto ir jo atidė jimui kūne ir padeda reguliuoti kraujo kalcį. Suaugusiam, gait būt, pakanka vitamino D iš maisto, neimant jo lašų ar tablečių formoj. Vaikam, moterim neštomu ir žindymo metu vitamino D kiekis turi būt padidintas.

Žmonės nesą draugiški, apie Australiją galvoją klaidingai, ypač senosios emigracijos tautiečiai neįsivaizduoją ir netikė jė p. Mikučionienės pasakojimai, kaip mes čia gyvename. Daugumas maną, kad Australija dar žalias „bušas“ — be miestų, traukinių, mašinų, tik su vaisiais, kengūromis, vienas net paklausęs, ar triušiai jums nenuėdė ausų.

Lenkija.

MOKYTOJŲ PAKEITIMAI PUNSKOJE

Punsko Vid. mokyklos lietuvių kalbos mokytojas Stoškeliūnas perkeltas į Vidugirijų pradžios mokyklą, o jo vieton atkelta Aleksiūtė, Vilniaus Pedagoginio Inst. II-ro kurso studentė (repatrijantė).

P. Stoškeliūnas yra baigęs Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune, turi 15 metų mokytojo praktikos.

Vokietija.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA

kreipėsi į Pabėgėlių ministeriją Bonnoje, prašydama didesnės paramos lietuvių Vokietijoje kultūriniam reikalams. Prašymas buvo palankiai išspręstas ir todėl susidarė galimybės įgyvendinti kai kuriuos kultūrinio pobūdžio projektus. Šiais metais, ypač vasaros bėgyje, numatoma aplankyti eilę lietuvių kolonijų su koncertais ir paskaitomis.

Taip pat buvo padvigubinta tos ministerijos nuolatinė parama Vasario 16 Gimnazijai. Vietoj iki šiol skirtos metinės paramos DM 12.000, 1961 metams yra skiriama DM 24.000.

Italija.

EUROPOS LIETUVIŲ KUNIGŲ PASITARIMAI

Romoje įvyko Europos lietuvių kunigų pasitarimai kolegijos vilioje, prie Tivoli. Juose dalyvavo viso 34 lietuvių kunigai. Pranešimus padarė kolegijos rektorius prel. dr. J. Tula ba, Vokietijos lietuvių Sielvos dos dir. Tėv. A. Bernatonis, Prancūzijos lietuvių Misijos dir. kun. J. Petrošius, Londono lietuvių klebonas kun. A. Kazlauskas ir Vasario 16 Gimn. dir. dr. kun. L. Gronis.

ATGAIVINS LB PIRMININKŲ SUVAŽIAVIMUS

Atskiros posėdžio buvo susirinkę Italijos, Prancūzijos ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai — kunigai: V. Mincevičius, J. Petrošius ir Br. Liubinas. Buvo pasidalinta mintimis apie bendruomenės veiklos patirtis ir svarstyta veiklas ir galimybes atgaivinti anksčiau vykusius Europos Lietuvių B-nių pirmininkų suvažiavimus.

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA“

Bustinė: Lietuvių Namai
1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 8%.
Už paskolas morgičius — 7%.
Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydy.

Darbo valandos:

Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 val. p. p. ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 v. v.
Antradieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p. ir vakare nuo 7—9 v.
Trečadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

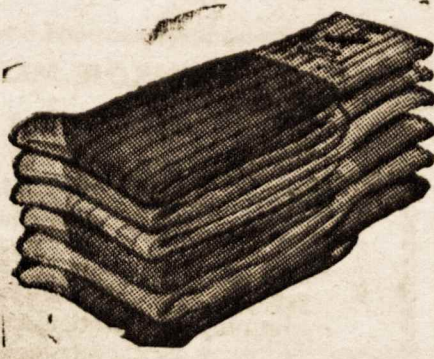
DARBINĖS KOJINĖS

NYLONU

SUSTIPRINTOS KULNYS IR PIRSTAI

Štai geriausias pirkinys ilgesniams nešiojimui — labai patogios-ekstra vertingos. Neplūstančios Penman's Darbo Kojinės. Yra įvairiausių rūšių, tinkamų įvairius rūšies darbams.

TAIP PAT APAATINIAI — VIRŠUTINIAI RŪBAI
GARSŪS NUO 1868 METŲ (WS-11-4)

HAMILTON

Š. m. gegužės 22 d.,

pirmadienį, Viktorijos dieną,

rengiamas didelis

šokių vakaras

kuris įvyks „Brant Inn“, Burlingtone, Ont.

Benny Ferri orkestras, įvairūs bufetas,

laimės staliukai, įėjimo dovanos.

Pradžią 7 v. v.

Visus Hamiltono, Toronto ir visų apylinkių lietuvių

maloniai kviečiame gausiai atsilankyti.

Tautos Fondo Hamiltono skyr. valdyba.

PIRMIEJI PAVASARIO ŠOKIAI

Tautos Fondo Hamiltono skryniaus v-ba kviečia visus lietuvius gausiai atsilankyti į pirmą mūsų rengiamą linksmą šokių vakarą, kuris įvyks gražioje „Brant Inn“ patalpoje, Burlingtone, Ont. (apie 10 mylių nuo Hamiltono, Toronto kryptimi prie 2-jo kelio), gegužės 22 d. pirmadienį, Viktorijos dieną.

Pradžią 7 v. v.

Šokiams gros linksma Benny Ferri muzika, įvairūs bufetas, turtinga loterija, laimės staliukai, įėjimo dovanos.

Atsilankę tikrai turės gerą progą linksmai praleisti laiką su vo draugų ir pažįstamų tarpe, o taipgi ir naujas pažintis už megzti.

Savo atsilankymu kartu paremsite ir mūsų darbą lėšų teikime pavergtos tėvynės laisvini mo reikalui. Laukiame visų. Iki malonaus pasimatymo.

Valdyba.

JAUNIMO ŠOKIAI,

kad ir rečiau, bet vis dar praktikuojami. Gegužės 6 d. tuojau po geg. pamaldų, ypač mergaitės, nusistačiusios muziką, pradėjo sukintis savo mėgstamus šokius. Nors metų užbaigos egzaminai pareikalauja daug laiko, bet darbštieji jaunuoliai suranda laiko ir mokslui ir kultūrin giems pasilinksminimams. Ši kartą susirinko 30, iš kurių 10 buvo pagerbti, kaip balandžio ir gegužės mėn. gimę. Iteikta kiekvienam po sveikinimą ir po gražią rožę. Mergaitės rožes gavo: Vida Šuopytė, Lionė Stanevičiūtė, Laima Šuopytė, Julė Kaminskaitė ir Aldona Eismantaitė; berniukai: Gediminas Blekaitis, Algirdas Enskaitis, Alio yzas Viskontas, Arūnas Sto sius ir Meškauskas.

Mokslo metų užbaigai numatyta surengti dar vienus šokius, o vasaros laike padaryti per

A. LIODŽIUS, B. L.,

Viešasis Notaras
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai.

Teisiniai patarimai.

Morgičiai.

Istaiga: JA 7-5575;

Namų: FU 3-8928.

20 King Street East,

Hamilton.

„NEŽINOMOJI“ HAMILTONE

„Nežinomoji“ viešėjo pas mus balandžio 30 d. L. Namuose. Ją atsivežė Detroito dramų mėgėjų sambūris, pakviestas HLK Moterų dr-jos. Tai 4 rių veiksmų drama, labai tinkama šiems laikams, tuo labiau šiam kontinentui. Jame vaizduojama viena šeimos drama, kurioje jauna žmonelė, nepatenkinta ramio šeimos gyvenimu, išbėga iš namų pas meilužį, išsazdeda ma savo septynių savačių sune lo. Meilužiui mirus, ji grįžta į namus ir prašo savo vyro atleidimo už padarytas klaidas ir priėmimo atgal į namus. Vyras neatleidžia — išvaro iš namų. Ši kartą išvaryta iš namų susiranda antrą meilužį. Šis, nuo jos pačios rankos revoliucijos šū vių, irgi miršta. Toliau seka, kaip paprastai, areštas, teismas. Po teismo atpažįsta savo sūnų, jau advokatą ir jos bylos gryną. Seka džiaugsmas, susijaudinimas, motiniškas pasisveikinimas. Dar vienas momentas ir ji krinta ant grindų negyva — miršta.

Apie dvidešimt „linksmai“ praleistų metų vaisiai: išardyta šeima, paliktas našlaičiu mažas sūnelis ir per ankstyva mirtis.

Ar nėra panašių dramų ir mūsų šeimose?

Svečiai, vaidintojai savo ro lėse ir vaidyboje buvo pakankamai gerai pasiruošę. Po vaidinimo detroitiečiai buvo apdovano ti gyvų gėlių puokštėmis su jų dinamiška režisore Z. Arlaus kaite — Mikšiene. Z. P.

KODEL NEPASIRODYTI KITIEMS?

Visi dalyvavę koncerte siunčia taut. šokių grupės vadovai padėkos ir pagyrimo laiškus, linkėdami sėkmės, kultivuoiant savo tautos meną svetingoje Kanadoje. Ypatingai vertas mokyklos direktoriaus gestas, kuris po koncerto pasikvietęs jaunąjį Breichmaną pas save pareiškė: „Tavo mamytė dirba didelį ir naudingą darbą, aš linkiu, kad ir ateityje tavo mamytė šio darbo neatsisakytų“.

Matant tokį palankų atsiliepimą kanadietišku atstovų tarpe, kyla mintis: ar neapsimokėtu tokio turinio koncertą parodyti grynai kanadietiškomis publikai, su gražiais paaiškinimais anglų kalba? V. P.

ZARASIŠKIŲ ŽINIAI

Pirmajam zarasiškių suvažiavime, 1957 m. gegužės 18 d. Brooklyn, N. Y., buvo pageidauta, kad keletas metų bėgyje, panašus suvažiavimas būtų pakartotas. Tuo remiantis, Brooklyn, N. Y. gyvenantieji zarasiškiai, šiais metais organizuoja vėl tokį suvažiavimą. Viso to pagrindu: net kelios, vertos atžymėti sukaktys, būtent: 40 m. nuo pirmosios Zarasų gin. n. abiturientų laidos, 35 m. nuo pirmosios ir vienintelės Zarasų Mokytojų kursų laidos ir 30 m. nuo pirmosios Zarasų Augšt. Komerčinės Mokyklos abiturientų laidos.

Manoma, kad visiems to

krašto buvusiems asmenims, bus įdomu po daugelio metų vėl susitikti ir pasidalinti mintimis, apie gražųjį „Lietuvos Šveicarijos“ kampelį.

Norintieji dalyvauti suvažiavime, kuris įvyks Brooklyn, N. Y., kreipiasi raštu iki gegužės 18 d. šiuo adresu: T. Slapšys 101—43, 114 Str., Richmond Hill 19, N. Y., arba J. Šileikis 86—09, 96 Str., Woodhaven 21, N. Y.

Suvažiavimas įvyks gegužės 28—30 dd. V. P.

MAŽIEJI SUŽAVĖJO

Bal. 23 d., taut. šokių koncertas sutraukė nepaprastą kiekį žiūrovų ir rado gerą atgarsį taip lietuviškoj visuomenėj, taip kanadiečių tarpe, kurį buvo per 20. Kokią įtaką mūsų visuomenėj turėjo šis koncertas, matyti iš to, kaip grupės vadovė p. Breichmanienė pareiškė: gaunu labai daug prašymų iš tėvų priimti vaikus į taut. šokių eiles. Tai labai džiuginantis reiš kmy, matant tėvus stengiantis nepaleisti savo vaikus iš lietuviškojo tarpo, kas teigiamai atsilieps mūsų egzistencijos išsilaukymui. Koncerto metu didžiausią publikos simpatiją sušilaukė, kaip tik pačių mažųjų šokėjų grupė. Tas labai teigiamai atsilieps mūsų mažiesiems, jų pirmuose žingsniuose lietuviškajam darbe.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

GRAZIAI PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Pas mus lietuvių nedaug ir mes nedaug turime meninių įgūdų, bet pagal savo jėgas Motinos Dieną paminėjome gana gražiai.

Mūsų gerbiama Dr. E. Jasevičiūtė pasakė gražią kalbą ir apibūdino motinos būseną bei ei

PAJIEŠKOJIMAI

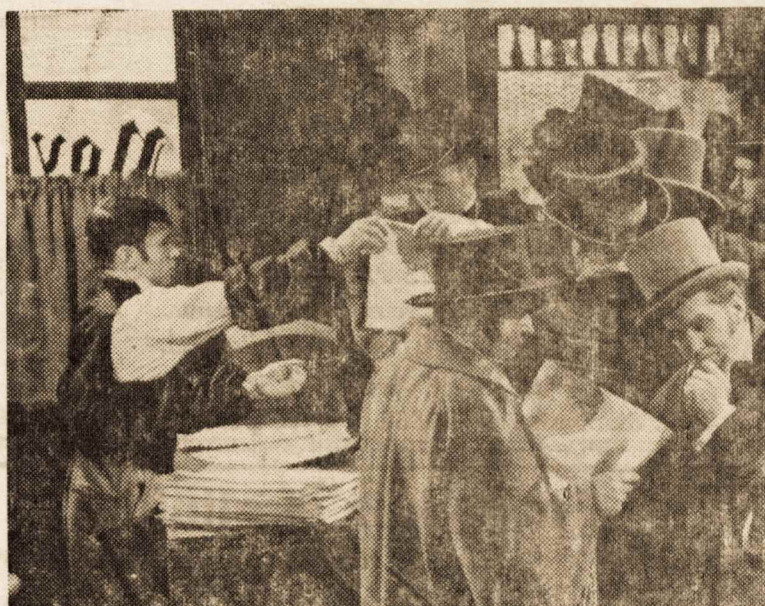
— Stanley Joseph (Juozapa vičius), gyvenęs 616—6 Ave. North Port Alberta, B. C., Canada, prašomas atsiliepti savo pusbroliui Al. Budriui, 5684 J. L. Suarez (Suc. 39), Buenos Aires, Argentino.

PADEKOS

Ryšium su įvykusiu (bal. 29 d.) Tautinių šokių koncertu, „Dr. J. Basanavičiaus“ sk. Vyčių būrelis Taut. šokių grupę reikiama nuoširdžiai padėkoti kun. kleb. J. Borevičiui, Birutei Vaitkūnaitėi — Nagienei, p. Baltuo nienai ir visiems Rosemounto mok. šokėjams, S. Morkūnaitėi ir Verduno mok. šokėjams, J. Akstinui ir visoms Mont. Liet. Taut. šokių grupės šokėjoms, Z. Lapinui ir jo vad. Taut. šokių orkestrui, dail. Vyt. Remeikai, V. Žižiui, R. Lapinui, G. Latvaičiui, A. Krikščiokaičiui, J. Zabieliuskui, S. Pakulytei, A. Blauzdžiūnui, biuleto platin tojams, loterijai aukojusiems bei visiems už tokį gausų atsilankymą.

Koncerto Rengėjai.

TF do Atst. Kanadoje.

Kanados CBC TV stato istorinį momentą 1834 metais vaizduojantį vaizdą, kai Nova Skotia vedė kovą už tai, kad provincijos valdžia už savo darbus būtų atsakinga. Taip Kanadoje susidarė demokratinė santvarka, kurioje valdžia atsakinga prieš žmones, priešingai diktatūrai šalinis, kur valdžia daro, ką nori ir už savo darbus prieš tautą neatsako, — taip yra Rusijoje, Ispanijoje arba buv. Hitlerio Vokietijoje.

Toby Robins CBC TV aktorė, kuri šiemet dalyvaus Šekspyro vardo festivaly Stratforde, Ont.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, suteikia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina dvasiškai. Todėl išigykite sau ir dovanų artimesiems, vaikams ir jaunimui.

Tinka Kalėdų ir Naujų Metų dovanoms.

Iš Lietuvos. PATARLĖS IR PRIEZODŽIAI.	5.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI.	8.00
Liet. liaud. menas. AUDINIAI.	8.00
R. Spalis. GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI.	3.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS	
GRAMATIKA.	4.00
A. Merkulis. TUMAS VAIZGANTAS.	6.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS.	1.50
invalido leidinys. .... 0.50 Michaldos PRANAŠYSTĖS,	
7-tos Lietuvių dienos METRAŠTIS.	1.00
Romanas I ir II tomai, kiekvienas po.	2.00
Lietuvių PATARLĖS IR PRIEZODŽIAI.	5.00
N. Mazalaitė. PJŪTIES METAS. Romanas.	3.75
Kazys Jakubėnas. ŪZIA MELSVAS ŠILAS.	4.00
Maironis. RINKTINIAI RAŠTAI I ir II tomai po.	3.50
J. Savickas. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas.	3.00
I. Joergo. TAIKA ATEINA Į SLENĮ. Romanas.	1.25
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Romanas.	1.25
E. Ožėskienė. PRIE NEMUNO. Romanas.	5.00
Grimų PASAKOS. Iliustruota.	3.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS.	2.00
St. Būdavas. RŪSTI SIENA. Apysaka.	1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS.	2.00
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai.	5.00
J. Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas.	3.00
J. Kralikauskas. SVIESA LANGE.	1.25
J. Gandrimas. IS LIETUVOS MUZIKINĖS	
KŪRYBOS ISTORIJS.	4.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ.	5.00
Kova su gaidžiu. Dail. Vyt. Stasiūnaitis.	2.00
Mykolas Sleževičius. KELIŲ AUTORIŲ	
ATSIMINIMAI.	5.00
(premiuota).	0.50
Fr. Mauriac. GIMDYTOJA, romanai.	1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI.	2.00
Fr. Mouriac. GIMDYTOJA, romanai.	1.75
Levinskas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMI-	
NIMAI.	3.00
J. M. Valter. SIDABRAS PRIE SANDAVAKO,	
Sibiro romanai.	1.25
Lietuviškas LIBERALIZMAS, 12 autorių.	3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMELAPIS.	3.50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.	
Žurnalas LIETUVA.	0.50
M. Katiliškis. MISKAIS ATEINA RUDUO Romanas.	5.00
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS.	2.00
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA.	1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS	
DOKUMENTUOSE.	1.50
„STUDENTŲ VARPAS“.	0.50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEZODŽIAI, POSAKIAI.	3.50
„VARPAS“ (dvigubas).	2.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS.	4.00
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ.	2.50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE.	0.50
Karolė Požeraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ.	1.50
Paulius Jatulis. PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ.	1.50
V. Čičiūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE.	1.50
B. Pūkelevičiūtė. METŪGĖS.	1.00
Merimee. KOLOMBA, romanai.	2.50
V. Žemkalnis. KUDIRKOS SAJODIS.	0.75
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JORININKYSTĖ.	2.00
K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanai.	2.—
J. Gruodis, VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA,	
RUGIAGĖLĖS.	1.50
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI ir MINTYS.	1.50
P. Orintaitė, MARTI IS Miesto.	0.75
V. Tamulaitis, SUGRIZIMAS.	1.10
Vytėnis, RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žudynės.	0.75
Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA.	0.25
Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle,	
Montreal 32, P. Q., Canada.	

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,

morgičių paskolos iki 50% turto vertės.

Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.

20 King St. E. Room 13.

Tel. JA 7-5575

ŠI ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 20 D., 8 VAL. VAKARO AUŠROS VARTŲ SALEJE

Didingas Jaunimo Vakaras - Koncertas

PROGRAMĄ IŠPILDO
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS MIŠRUS CHORAS.
VYRŲ CHORAS IR VYRŲ OKTETAS,
VADOVAUJANT MUZIKUI A. AMBROZAIČIUI.

IŠGIRSIMĖ DAUG GRAŽIŲ DAINŲ.
PO KONCERTO SMAGUS ORKESTRAS ŠOKIAMS.
IDOMI LOTERIJA.
JAUNIME, NEAPLEISKIME ŠIOS GRAŽIOS PROGOS!

KVIEČIAMI DALYVAUTI IR VISI
JAUNIMO BIČIULIAI.
JAUNIMO VAKARO
JAUNŲJŲ KOMISIJA.

MONTREAL

BANKO „LITO“ LENGVATOS

visiems, kas skolinasi nedideles pinigų sumas.

Sekmadienį įvykęs „Lito“ valdybos posėdis bus atminti nas ir reikšmingas keliais požiūriais. Reikia pasidžiaugti, kad montrealiečiai vis geriau supranta kooperatinio banko naudą, vis daugiau juo pasitiki ir to dėl daugiau jį stoja noriais. Ir šį kartą į „Lito“ įstojo daugiau kaip 10 naujų narių, kurių tarpe ir Aušros Vartų choras, todėl narių skaičius pasiekė jau 600.

Kaikiuriams nariams pareiškusi, kad „Lito“ turėtų būti stro piau saugomas privatiškumas, „Lito“ valdyba nutarė kreiptis į narius, kad jie būtų malonūs su savo reikalais į banką kreiptis pavieniui, žiūrėdami elės, ir tuo tikslu prie banko durų nutarė išskirti tokį prašymą.

Banko vedėjui, D. Jurkui, pareiškusi pagedavimą, Valdyba nutarė paskolų išdavimo reikalus pervesti Pr. Rudinskui, to dėl nuo šiol paskolų reikalus si prašomi kreiptis į Pr. Rudinską. Telef. HU 1-2957.

„Litas“, kaip kooperatinis bankas, yra sukurtas jau daugiau pasitarnauti savo nariams. Todėl, kad banko nariai lengviau galėtų pasinaudoti banko paslaugomis, Valdyba nutarė palengvinti mažų paskolų gavimą, atleidžiant skolintojus nuo žirantų, jeigu jie skolinasi iki 250 dolerių sumos. Savo reikalams žmonės dažnai esti reikalingi nedidelių sumų paskolas, kurios tačiau jiems labai naudingos, nes greit ir be formalių gavę paskolą, jie greit ir kalą sutvarko, ir tuo save apsaugo nuo per didelių procentų, kuriuos, žinoma, mielai kiekviena prekybos įmonė duoda.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA

3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. ŠEMOGAS

5441 Bannantyne, Verdun.

Pirmadienį ir ketvirtadienį 7—9 p. m.

antradienį ir penktadienį 2—4 p. m.

trečiadienį 2—4 ir 7—9 p. m.

šeštadienį 11—1 p. m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

2 biurais:

5441 Bannantyne, Verdun.

1396 St. Catherine St. W. (prie Bishop).

Siute 419, tel. UN 6-8235

Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas

Dr. R. CHARLAND

78 St. Joseph Blvd. W.

VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.

Tel.: LA 2-7236

TORONTO

TORONTO

TAUTOS FONDO AUKOS

naudojamos lietuviškųjų radio valandėlių programų paruošimui, Eltos biuletenio leidimui ir monitoringo sistemos išlaikymui.

Kiekvieną dieną Madrido, Romos ir Vatikano radio stotys siunčia lietuviškas transliacijas į pavergtą Lietuvą. Tai platus ir tikslus žinių perdavimas apie lietuvių gyvenimą Vakarose ir supažindinimas su nūdienine politine padėtimi; taip pat atitaisomos klaidinančios ir tendencingos bolševikinės spaudos ir radio žinios. Ypač šiomis dienomis, kai politinė įtampa didėja, visai suprantama, lietuviškos transliacijos pavergtame krašte klausomos labiau negu bet kada.

Kitas svarbus darbas, kuris atliekamas TF lėšomis, tai Eltos biuletenio leidimas lietuvių, italų, ispanų, vokiečių ir anglų kalbomis. Biuletenis teikia naujausias žinias apie gyvenimą paveragtoje Lietuvoje ir lietuvišką veiklą laisvame pasaulyje. Biuletenis siuntėja mas lietuviškai ir svetimų kalbų spaudai, svetimų valstybių vyriausybėms, senatoriams, kongreso nariams, žinių agentūroms, šiaip suinteresuotoms įstaigoms ir apamai Lietuvos prteliams, kurie galėtų duoti tikslas žinias apie įvykius pavergtame krašte ir lietuvius šia pus uždangos.

Tečias nemažiau svarbus darbas, remiamas TF aukų, yra monitoringo sistema — klauso

Raštinė: LE 4-4451

Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS

Vakara ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 Bloor W., Toronto 4 (į rytus nuo Dufferin St.)

ma Vilniaus radio, įrašoma į juostas ir perrašoma rašomomis mašinėlėmis. Tokių puslapių kiekvieną dieną susidaro iki poros tuzinų. Pagaminama 12 nuorašų ir kasdien išsiunčiama lietuvių ir kitoms suinteresuotoms įstaigoms. Iš šių žinių matosi nuoga tikrovė, kurią bolševikai Lietuvoje sukūrė ir tebekuria, matosi taip pat, ko bolševikai siekia, kaip prievartauja mūsų žmones, kur jiems se kasi ir nesiseka.

Kada vyksta TF vajus, kiekvienas lietuvis turi pilną teisę žinoti, kuriam tikslui jo aukos naudojamos; o žinodamas ir įsi sąmoninę, kaip svarbų ir reikšmingą lietuvišką darbą remia, visu lietuviu pareigingumu ir dosnumu galės aukomis vajų paremti.

TF Toronto skyriaus v-ba.

● Šeštadieninei mokyklai paremti Priskėlimo parapija įteikė savo duoklę — auką 800 dol.

● Gegužinės pamaldos yra kasdien: sekmadieniais — po sumos, o šiokiadieniais — 7.30 v.

MOTINOS DIENA MONTREALYJE

Motinos dienos minėjimas užbaigtas Tautos himnu. Po to Kursų mokiniai visus atsilankiusius pavaišino kava ir pyragais.

Minėjimas praėjo sklandžiai. Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldų metu dalyvavo V. Ku dirkos mokykla. Pamaldas Motinos intencija laikė kun. J. Bo linas. Mišių metu giedojo para jojos choras ir solistai J. Bash aw, Bubelis ir Vaišvila. Pamaldose dalyvavo daug žmonių.

Po pamaldų salėje vyko aka demija. Kun. Dr. F. Jucevičius kalbėjo apie motiną. V. Kudr kos mokyklos mokiniai šoko tautinius šokių ir dainavo dainas. Žmonių buvo pilna salė. Po motinos garbei iškilmės, buvo kava ir pyragai. Minėjimas praėjo nepaprastai gražiai ir su darė labai jaukią atmosferą.

Motinos dienos minėjimas užbaigtas Tautos himnu. Po to Kursų mokiniai visus atsilankiusius pavaišino kava ir pyragais.

Minėjimas praėjo sklandžiai. Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldų metu dalyvavo V. Ku dirkos mokykla. Pamaldas Motinos intencija laikė kun. J. Bo linas. Mišių metu giedojo para jojos choras ir solistai J. Bash aw, Bubelis ir Vaišvila. Pamaldose dalyvavo daug žmonių.

Po pamaldų salėje vyko aka demija. Kun. Dr. F. Jucevičius kalbėjo apie motiną. V. Kudr kos mokyklos mokiniai šoko tautinius šokių ir dainavo dainas. Žmonių buvo pilna salė. Po motinos garbei iškilmės, buvo kava ir pyragai. Minėjimas praėjo nepaprastai gražiai ir su darė labai jaukią atmosferą.

DISTR. ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke W. VI 2-8501

Pastatai — Žemė

Draudimas — Paskolos

P. Adamonis ..... RA 2-2472

Agentai:

F. Yasutis ..... LA 2-7879

A. Markevičius .... CR 9-9793

M. Roth ..... RE 7-9353

E. Kandt ..... WE 5-5649

Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus NL, TZ, Star, LaPress.

K. GUDŽIONAS

MASSON FURS

Parduoda gatavus, siuva naujus, remodeliuoja ir taiso senus kailinius paltus. Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu. 3365 Masson St., Montreal. Tel. RA 1-6005.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

A. V. bažnyčioje buvo gedu lingos pamaldos už amžinos atminties lietuvių kultūrininką Dr. Adolfą Šapoką. Mišias laikė T. J. Borevičius ir vargonavo sol. p. Gagnon. Pamaldose dalyvavo K. L. B. Krašto valdyba ir būrelis velionio bičiulių.

Aukų parapijos reikalams gegužės 7 d. suaukota 271.46 dol.

Gegužinės pamaldos AV bažnyčioje vyks kasdien vakarais 8 val. Šeštadieniais 7 val.

Inž. Alg. Aneliūnas su poniasusilaukė pirmgimės dukrelės, kuri pakrikštyta Audronės - Kristinos vardais. Krikšto tėvais buvo Valdas ir Ilona Dikaičiai.

Šv. Onos dr-jos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 21 d., tuojau po sumos, AV klebonijoje. (AV)

NEPAPRASTAS ĮVYKIS MONTREALIO JAUNIMUI

Ši šeštadienį, Aušros Vartų salėje, yra rengiamas didingas lietuviškos dainos koncertas Montrealio lietuviškajam jaunimui. Programą išpildo Montrealio Aušros Vartų parapijos choras vadovaujamas mūziko A. Ambrozaičio. Po koncerto šauni, jaunatvika šokių - muzikos koncerto — vakaro čiamas dalyvauti šiame retame jaunimo pobūvyje.

● Juškevičienė Magdalena paguldyta į Mayfair ligoninę, nes reikaringa pastovios gydytojų priežiūros. Linkime griciūnai pasveikti.

● K. Juškevičius - Miller, iš Rochesterio lankėsi Montrealy brolio Jono šeimoje ir lankė su sirusią motinėle, Magdalėną Juškevičienę.

● Ant. Bernoto žmona, jau kuris laikas yra gydoma Victoria ligoninėje.

● K. F. Ig. p. Rimkevičienė dėkoja p. Gurčinienei už paaukotus 2 dol. Šeštad. mokyklų prožektorinei lempai pirkti.

ARCH Realities R'd.

Pr. Rudinskis, HU 1-2957

2415 Park Row East N. D. G.

Cote St. Paul, Verduno pusėje, visai atskiras, ant 2 lotų tripleksas 6—4—3 kamb. Ketvirtam butui įvesta elektra ir plombingas; vandens apšildymas, garažas, kilimai, užuolaidos. Reto gerumo nuosavybė.

Kaina \$ 34,000.—

Ville LaSalle, 5 Ave., 5 kamb. Naujas dupleksas; 2 mašinų garažas, užbaigtas kambarys rūsyje. Išnuomotas už \$ 100 ir \$ 85.— Kaina \$ 22,800.

● Baršauskas Vincas Beatty Ave, Verdun, nusipirko namus ir persikėlė į juos gyventi.

● Montrealy — karščiai prasi dėjo iškart. Medžiai ir krūmai išskleidė lapus per 3 dienas.

● Baltrukonis pasistatė didelius namus 7011 De L'Epee gatvėje ir persikėlė ten su savo įstaiga.

● Pp. Dauderiai nusipirko namus NDG ir persikėlė ten gyventi.

Juozas Gražys
kailių siuvėjas

SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLIS.

Taisau ir remodeliuoju senus. Primu vasaros laikymui.

1037 — 6 Ave. VERDUN.

Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 val. PO 6-2027

Taupyk ir skolinkis

SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiame geram tikslui. Bankas veikia: Šiokia dieniais 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.

Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

● P. Baradinskas Crawford Bridge nusipirko katidžių.

Dr. V. PAVILANIS

3439 Beaconsfield, N. D. G., Montreal. HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja

1410 Guy St., I a. 11 kamb. WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 901

UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur, LaSalle. DO 6-1570

NOTARAS

JUOZAS BERNOTAS

B. A., B. C. L.

215 St. James West,

7 augštas.

Tel.: AV 8-3115.